

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LYNGBY-BOGEN

1953

INDHOLD

- J. A. C. RASTRUP: Historisk-topografisk selskabs
første 25 år.
- ANDREA KIBENICH: Lidt om de tre små byer
i Dyrehaven.
- JOHAN LEMCHE: Tove paa Hjortholm.
- J. A. C. RASTRUP: Lundtofte by og sogn.

UDGIVET AF
HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune.

Selskabet er stiftet ved et Møde paa Grundtvigs Højskole den 27. Oktober 1927 og har til Formaal at vække Interesse for og fremskaffe og udbrede Oplysning om Lyngby-Taarbæk Kommune i Fortid og Nutid i historisk, topografisk, økonomisk og kulturel Henseende. Formaalet søges opnaaet ved Udvalgsarbejde, ved Besøg paa historiske Seværdigheder, ved Afholdelse af Foredrag og ved Udgivelse af Skrifter.

Medlemsbidrag 5 Kr. aarligt. (For Husstandsmedlemmer 1 Kr.)

Indmeldelse kan ske ved Henvendelse til Kassereren eller til et af Bestyrelsens Medlemmer.

Bestyrelsen 1953.

Kommuneingeniør J. A. C. Rastrup, Formand.
Viceskoleinspektør A. C. Tandrup, Næstformand.
Overbibliotekar E. Møballe, Kasserer.
Befragter H. V. Holsøe, Sekretær.
Borgmester Poul Fenneberg.
Direktør H. J. Lemche.
Fhv. Sogneraadformand I. Nørgaard.
Magister C. V. Otterstrøm.
Overinspektør K. Uldall.
Pastor Poul Gamrath.

LYNGBY-BOGEN

III

LYNGBY 1953.

UDGIVET AF
HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

INDHOLD

J. A. C. RASTRUP:	Side
Gyrithe Lemche	3
JOHAN LEMCHE:	
"Mindruner"	11
GEORG LEHWALD, Ulrikkenborg:	
Spredte Erindringer fra min Ungdom.....	22
H. V. RYGNER:	
De gamle Gaarde i Lyngby	29
PREBEN WILMANN:	
Johan Wilmann.....	42
JOHAN LEMCHE:	
Omkring "Store Kro" i Kongens Lyngby.....	53
P. V. GLOB:	
Oldtidsminder i Kongens Lyngby og Dyrehaven.....	65
A. C. TANDRUP:	
Lyngby Sogn i Modgangs Dage	161
AAGE DANNEMAND JENSEN:	
Af Vinhandler Hans Bruun Ellers "Tildragelser"	177
VALDEMAR MØLLER:	
Fra det gamle Lyngby	193
JOHAN LEMCHE:	
Da "Eremitagen" var i Farezonen.....	219
Mindruner II	227
GYRITHE LEMCHE:	
De gamle Huse paa Smedebakken.....	237
Ved Indvielsen af Raadhuset i Kongens Lyngby.....	239

J. A. C. RASTRUP:	Side
Historisk-topografisk selskabs første 25 år	241
ANDREA KIBENICH:	
Lidt om de tre små byer i Dyrehaven	253
JOHAN LEMCHE:	
Tove paa Hjortholm	260
J. A. C. RASTRUP:	
Lundtofte by og sogn	263

Historisk-topografisk selskabs første 25 år.

Beretning ved J. A. C. Rastrup.

I slutningen af oktober 1927 udsendtes væsentlig på initiativ af hr. lærer Madsen, Brede, til c. 100 adresser i kommunen følgende trykte henvendelse:

„Fra forskellige sider er der jævnlige fremkommet vidnesbyrd om en trang til nærmere kendskab til den minderige og i mange retninger ejendommelige egn, vi lever i, og ønsker om at få samlede oplysninger om de kendte personligheder, der gennem tiderne har færdedes her, de virksomheder, der har trivedes, og det liv, der har udfoldet sig i egnen mellem søerne og sundet, hvor næsten hver plet har sit at fortælle, blot det bliver draget frem.

Vi har tænkt, at disse ønsker bedst kunne tilfredsstilles ved hjælp af en historisk-topografisk forening i lighed med de foreninger, der er dannet i Gentofte og andre steder, og vi tillader os derfor at anmode Dem om at komme til stede ved et forberedende møde på Grundtvigs Højskole torsdag d. 27. oktober kl. 8 aften, hvor vi i en mindre kreds skulle drøfte, hvilke opgaver, foreningen skal tage op, i hvilket omfang den skal virke, og hvorledes sagen bedst kan lægges frem for offentligheden.

Kender De andre, der måtte interessere sig for denne sag, er disse selvfølgelig velkomne til mødet.

Lyngby, den 22. oktober 1927.

J. Glob, kunstmaler.	J. J. Hansen, forstander.
G. Krohn, sognepræst.	Gyrithe Lemche, forfatter.
Sv. Leopold, forfatter.	F. Madsen, lærer.
H. Rosendal, højskoleforstander.	C. Smidt, arkitekt.
J. Wilmann, folketingsmand.“	

Ved mødet på Grundtvigs Højskole d. 27/10 var mødt c. 50 indbudte. Da der viste sig god tilslutning til oprettelsen af en forening, valgtes et stiftelsesudvalg bestående af de 9 indbydere. Dette udvalg supplerede sig med kredslæge Lemche. Et snævrere udvalg på 3 medlemmer nedsattes bestående af: Kredslæge Lemche, lærer Madsen og forstander Rosendal. Disse skulle udarbejde forslag til foreningens navn og love.

For at vække interesse for sagen i videre kredse afholdtes et offentligt møde på Hotel Lyngby d. 11. november, hvor fru Gyrithe Lemche talte om „Lyngby omkring år 1800“. Både mødet og det efterfølgende kaffebord havde megen tilslutning. Ved kaffebordet talte flere af deltagerne om gamle dage, bl. a. repræsentant Carl Lehwald og dyrlæge Lorentzen.

Derefter holdtes generalforsamling d. 9/12 på Hotel Lyngby, hvor foreningen fik sin endelige dåb og blev døbt: Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune.

Selskabets formål er at udbrede kendskab til og vække interesse for Lyngby-Taarbæk kommune i fortid og nutid såvel i historisk, topografisk, økonomisk som kulturel henseende, samt at støtte bestræbelser for at bevare, hvad der har historisk eller æstetisk værdi.

Generalforsamlingen afholdes om foråret, og regnskabsåret er finansåret.

Det vedtoges at sætte kontingentet så lavt som til 2 kr. for første medlem af en husstand og 1 kr. for hvert følgende medlem for at give så mange som muligt lejlighed til tilslutning, men da man indså vanskeligheden ved at arbejde med så lille en indtægt, vedtog man at oprette et virkefond ved tilskud fra kommune og institutioner samt frivillige personlige bidrag.

Til formand valgtes forfatterinden fru Gyrithe Lemche. Til medlemmer af bestyrelsen, som skulle bestå af indtil 10 andre medlemmer, valgtes: Lærer Madsen, Brede, bibliotekar Møballe, Lyngby, magister Otterstrøm, Frederiksdal, manufakturhandler Johannes Petersen, Lyngby, folketingsmand J. Wilmann, Lyngby, tømremester Ingvar Nielsen, Taarbæk, forstander J. Hansen, Landboskolen ved Lyngby, arkitekt C. Smidt, Lyngby, repræsentant Carl Lehwald, Lyngby, lærer H. Jørgensen, Lundtofte.

Revisorer: Grosserer Asmussen, Lyngby, fru Sinding, Lyngby.

Bestyrelsen nedsatte et snævrere udvalg bestående af forman-

den og lærer Madsen, næstformand og sekretær, samt bibliotekar Møballe, kasserer og regnskabsfører.

I fru Gyrithe Lemche fik selskabet den bedst mulige formand. Fruens interesse for topografisk historie i denne egn og fruens initiativ og evne til at igangsætte og gennemføre foranstaltninger og forskninger i selskabets formål var enestående.

Selskabet kunne allerede i oktober 1928 udsende sin første publikation, nemlig skoleinspektør Vald. Fraas's „Skoleforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune gennem Tiderne“, en særdeles pålidelig og god bog.

Da man i disse år imidlertid stadig afventede dr. Eiler Nystrøms bebudede bog „Lyngby Sogn i Fortid og Nutid“, og de lokale forfattere ikke havde lyst til at offentliggøre bidrag til lokalhistorien førend udgivelsen af denne bog, som man — efter at have læst dr. Nystrøms tidligere bøger om Søllerød (1911) og Gentofte (1916) — var klar over ville blive meget grundig og indeholde en mængde udmærket stof vedrørende Kongens Lyngby, varede det noget, førend den næste af selskabet udgivne publikation udkom, nemlig til 1933.

I disse venteår gjorde selskabet et stort arbejde med at hjælpe dr. Nystrøm med at få færdigskrevet bogen, men samtidig arbejdedes energisk med andre opgaver.

Således søgte man at få gode lokalhistoriske foredrag til selskabets sammenkomster, nemlig fra kredslæge Lemche om gamle Lyngbybygninger, specielt Kroen Holland (1927), overretssagfører Werner om Dyrehaven, historisk og topografisk (1928), forstander Hansen (Landbrugsskolen) om Sorgenfri og dets beboere (1929 og 1930), arkitekt Smidt om Lyngby Kirke (1930), kredslæge J. Lemche om de gamle lystejeendomme ved Bagsværd sø inden for Lyngby-Taarbæk kommune (1930), dr. Louis Bobé om Sofienholm på Frederikke Bruuns tid (1930), fru Gyrithe Lemche om familien Tutein i Lyngby og dens landsteder (1930), højskoleforstander Borup om Grundtvigs Højskoles historie (1931), fru Gyrithe Lemche om den tyske kulturkreds i Lyngby 1750—1775 (1932), arkitekt Zangenberg om Frederiksdal, Lyngby og Fuglevad møllers historie (1932) og arkitekt Zangenberg om Brede og Ørholm møllers historie (1933).

Udflugter til historisk interessante steder i kommunen foretoges i disse år til Lyngby Kirke (1929), til Aldershvile (1929),

til Frilandsmuseet (1930), til møllerne Frederiksdal—Fuglevad (1931), til Brede og Ørholm møller (1932) og til Frederiksdal Storskov og Frederiksdal (1933).

Også på anden måde ydedes en indsats i disse år. Selskabet medvirkede således til, at kommunen købte Gl. Rustenborg, at Frilandsmuseet ikke blev flyttet fra Lyngby, men tværtimod fik en stor bevilling til retablering og udvidelse, at Louisekilde blev istandsat og mindetavle opsat, og at stengærdet mellem Sorgenfri slotshave og Kongevejen blev ombygget på en skånsom og smuk måde. Selskabet søgte at formå fabrikejer Hasselbalch til at undlade at nedrive de historiske og smukke bygninger på Smedebakken (Brunborg m. fl.), men denne aktion bar ikke frugt.

En særlig omtale bør gives den store og vellykkede udstilling af historisk-topografisk interessante billeder fra Lyngby-Taarbæk kommune, hvilken udstilling selskabet afholdt i 1931 på Hotel Lyngby. Foruden udstilling af de billeder, som er i kommunens eller selskabets besiddelse, havde man lånt alt, hvad der kunne opdrives af sådanne billeder hos private, hvorved man samtidig fik en god oversigt over, hvad der eksisterer deraf.

Med udstillingen var arrangeret folkedanse og hjemstavns-sange og adskillig anden underholdning. Fra denne udstilling stammer malermester Sandøes udmærkede gipsmodel af Kongens Lyngby, således som byen må formodes at have set ud i 1810.

Selskabet var blevet ked af at vente på dr. Nystrøms bog, som i øvrigt udkom i 1934 og siden har været et uvurdeligt grundlag for al yderligere forskning i kommunen. Selskabet udgav derfor i 1933 den første egentlige Lyngby-bog, der indeholdt følgende artikler:

Gyrithe Lemche: Lyngby set i Rundskue fra Kirkebakken 1810.

Johan Lemche: Sorgenfri fra ca. 1200 til vore Dage. Nogle Data.

J. Rambøll: Frederiksdal omkring 1735.

C. V. Otterstrøm: Hulsø og de gamle Karpedamme.

J. Rambøll: Damfiskeriet ved Frederiksdal.

Gyrithe Lemche: Breve fra Christian Winther til Alvilde Müffelmann.

Herefter fortsattes udgivelsen af Lyngby-bøger, således at man med udgangen af 1939 var kommet op på i alt 359 bog-sider i første bind af Lyngby-bogen.

Artiklerne i Lyngby-bøgerne 1934—39 var følgende:

- Johan Lemche: Dr. phil. Eiler Nystrøm: Lyngby Sogn i Fortid og Nutid.
- A. C. Tandrup: Har Sokkelund Herreds Tingsted ligget ved Stokkerup?
- A. C. Tandrup: Stenhuggerens Gaard. Mølletorp i det 17. Aarh.
- Gyrithe Lemche: Den Bernstorffske Vennekreds i Lyngby.
- J. Rambøll: De Virum Bønder paa Kristian den Fjerdes Tid.
- J. A. C. Rastrup: Byggeforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune efter 1870.
- Bone Falck Rønne: Regnskab for Lyngbye Sogns Fattig-Væsen.
- Johan Lemche: Under „Sorgenfris“ Enemærker.
- Sang ved Deres Majestæters Kongens og Dronningens allerhøieste Ankomst til Sorgenfrie Slot den 6. Maj 1840.
- A. C. Tandrup: By og Bol.
- Fra Udskiftningen af Lyngby Bondejord i Aaret 1777.
- Johan Lemche: Lyngby Bys Bondejord paa Udskiftningens Tid.
- Soldaterbreve fra 1864.
- Velkomst-Hilsen til Lyngbye Sogns Søe-Krigere den 6te April 1851.
- Sang ved Mindetavlen i Lyngby Kirke den 25de Juli 1867.
- En Dagbog.
- Strandmøllen.
- En Revue over en Landsby.
- C. M. Smidt: Lyngby Kirke.
- H. A. Rosendal: Nogle Meddelelser om Præster i Lyngby efter Reformationstiden.

Bøgerne overlodes gratis til medlemmerne og solgtes i boghandelen for 2,50 kr. pr. årgang.

I 1933 indlededes et samarbejde med Gentofte kommunes historisk-topografiske selskab, hvilket man i de efterfølgende år havde megen glæde af.

I øvrigt fortsattes foredragsvirksomheden med foredrag af fru Gyrithe Lemche om „Den Bernstorffske Vennekreds i Lyngby“ (1933), landbrugskandidat Werner Christensen om „Landsbyen Stokkerup og Sporene af dens Agre paa Eremitagesletten“ (1934), A. C. Tandrup om „Tilstande i Lyngby Sogn paa Svenskekrigens Tid ca. 1660“ (1935), J. A. C. Rastrup om „Byggeforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune efter 1870“ (1936), fru Gyrithe Lemche „Omkring Byaaen gennem Tiderne“ (1937), J. A. C.

Rastrup om „Bevarelsen af Kommunens grønne Omraader“ (1938), civilingeniør Wilhelm Marstrand „Naar er Lyngby opstaaet?“ (1939).

Udflugterne i disse år var til Stokkerup agre ved Eremitagen (1936), Frilandsmuseet (1938) og Lyngby kirke (1938).

Selskabet gjorde i 1937 en indsats for at forhindre en overdækning af en større del af byåen ved Åstræde.

Sammen med boghandler C. G. Petersen udarbejdede selskabet i 1936 det meget smukke billedhæfte „Kongens Lyngby“ og sammen med Historisk-topografisk Selskab for Gjentofte Kommune i 1938 den smukke og interessante bog „Dyrehaven. Fra Ismark til Naturpark“.

Som en lille ekstrasbog udgav selskabet i 1940 en fortælling af fru Gyrithe Lemche „En Dag i September 1770“.

På generalforsamlingen i selskabet d. 30. maj 1940 meddelte fru Gyrithe Lemche, at hun nu ønskede at nedlægge sit hverv som formand. Fru Lemche sagde:

„Når jeg ved denne generalforsamling har ønsket at nedlægge mit hverv som formand gennem mange år for Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune, er det udelukkende, fordi mine kræfter i de sidste år er begyndt at svigte mig så stærkt, at jeg næppe, om jeg blev på min post, kunne være til den gavn for vor forening, som den må kræve af sin formand. Men idet jeg trækker mig tilbage, føler jeg trang til at takke medlemmerne for den tillid, de har vist mig ved at genvælge mig år efter år, selv efter jeg havde nået den alder, hvor man i offentlige stillinger trækker sig tilbage. Især vil jeg takke de to medlemmer af styrelsen, som sammen med mig har dannet forretningsudvalget, hr. bibliotekar Møballe som kasserer og hr. overlærer Madsen som sekretær. Jeg håber for Historisk-topografisk Selskab, at de begge vil fortsætte på deres pladser, at foreningen ikke skal undergå for store forandringer på samme tid.

Når jeg kaster blikket tilbage over den tid, foreningen har bestået, er der især én ting, jeg mindes med tilfredshed, og det er den *udstilling af billeder fra det gamle Lyngby*, som vi i sin tid afholdt her på hotellet, og her vil jeg især med taknemlighed mindes den store del, som nu afdøde arkitekt Zangenberg havde i, at udstillingen blev noget ud over det almindelige.

Hvis Lyngby engang i tiden ligesom Gentofte allerede nu kan få råd til at oprette et *historisk billedmuseum*, da vil materialet fra omtalte udstilling i Lyngby kunne oplyse et kommende udstillingsudvalg om, hvor de billeder findes, som man må sikre sig. Arkitekt Zangenberg var et meget interesseret medlem af bestyrelsen af Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune. Vi vil mindes hans *foredrag om de gamle møllebygninger ved Fureåen*. Desværre gjorde sygdom i de senere år ham ude af stand til at fortsætte dette arbejde, og nu, hvor han for altid har forladt vor forening, vil vi på denne aften med tak mindes ham, for den hjælp, han ydede os, og for den interesse, hvormed han omfattede vor forening og dens arbejde.

Et andet tab må vi ved denne generalforsamling beklage, idet den ene af vore revisorer, fabrikant Georg Binder, er afgået ved døden i denne vinter. Trods alvorlig sygdom i de senere år fortsatte han sit arbejde som revisor til det sidste, og vi vil mindes ham i aften med tak. Endelig har jeg en varm tak at bringe hr. sognerådsformand Ingvar Nørgaard for den hjælp, han som medlem af bestyrelsen har ydet os ved inden for sognerådet at udvirke en årlig støtte til udgivelsen af Lyngby-bogen, som jo er det bindeled, der holder vore medlemmer sammen, og af uvurderlig betydning for vor forenings beståen.

Der ligger endnu megen uopdyrket jord og venter på at blive taget under spaden af Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune. Jeg vil udtale håbet om, at nye kræfter vil træde i de gamles sted og med blikket på samme tid vendt imod fortid og fremtid bygge videre på det værk om Lyngbys tilblivelse og videre udvikling, som Lyngby-bogen er et beskedent udtryk for.“

Det var med oprigtig beklagelse, at selskabet måtte imødekomme fru Lemche. Man var klar over, at man ikke kunne få så udmærket en leder af selskabet igen, og man søgte at vise fru Lemche selskabets taknemlighed, bl. a. udnævnte selskabet fru til æresmedlem.

Selskabet arbejdede nu videre på opgaverne.

Af skrifter er siden 1940 udsendt følgende:

Vilh. Marstrand: Kongens Lyngby. Landsbybebyggelsens Opstaaen og Udvikling (Lyngby-bogen 1941).

- A. C. Tandrup: Det kommunale Styre i Lyngby-Taarbæk Kommune 1842—1892 (Lyngby-bogen 1943).
- Jens A. Weile: Hjemstavnsbog for Lyngby-Taarbæk Kommune I (Overfladeformer og Jordbund. Planter og Dyr) (1944).
- S. Kaulberg: Mølleaaen og dens Søer (Særtryk af „Faglig Læsning“) (1944).
- L. Gotfredsen: Klampenborg Vandkur-, Brønd- og Badeanstalt (Sammen med Gentofte selskabet) (1945).
- Lyngby-bogen 1946 indeholdende:
- J. A. C. Rastrup: Gyrithe Lemche.
 Johan Lemche: Minderuner I.
 Georg Lehwald: Spredte Erindringer fra min Barndom.
 H. V. Rygner: De gamle Gaarde i Lyngby.
 Preben Wilmann: Johan Wilmann.
 Johan Lemche: Omkring „Store Kro“ i Kongens Lyngby.
- Lyngby-bogen 1948:
- P. V. Glob: Oldtidsminder i Kongens Lyngby og Dyrehaven.
- Lyngby-bogen 1949 indeholdende:
- A. C. Tandrup: Lyngby Sogn i Modgangs Dage.
 Aage Dannemand Jensen: Af Vinhandler H. B. Ellers „Tildragelser“.
 Valdemar Møller: Fra Thingbøger og Kirkebøger for Lyngby Sogn 1633—1670.
 Johan Lemche: Da Eremitagen var i Farezonen.
 Johan Lemche: Minderuner II.
 Gyrithe Lemche: 2 Lyngby Digte.
- Beskrivelser af Gentofte, Lyngby og Søllerød Kirker (Særtryk af „Danmarks Kirker“) (1947).
- Aage Berthelsen: Oktober 1943 (udsendt til medlemmerne 1952).
- I arbejde haves Lyngby-bogen 1953 indeholdende bl. a. nogle artikler af kredslæge Johan Lemche om Tove på Hjortholm, om Langsøbjerg mølle og af afdelingsingeniør Rømhild om gamle tiders trafik til og fra Lyngby og en artikel af viceinspektør A. C. Tandrup om familierne Lund i Lyngby.
- Endvidere er et værk af arkitekt H. H. Engquist og magister N. J. Heine om historisk-topografiske og historisk-arkitektoniske bygninger i Kongens Lyngby i arbejde.
- Af foredrag ved selskabets sammenkomster i tiden fra 1940 skal nævnes:
- Kommuneingeniør J. A. C. Rastrup: Lyngby-Filmen og Oversigt over Kommunens Historie (1940).
- Magister Viktor Hermansen: Danmarks gamle Milepæle (1941).

- Viceinspektør A. C. Tandrup: Lyngby Forstanderskab og Sogneraad 1841—1891 (1942).
- Kommunelærer Jens A. Weile: Kommunens Natur i Fortid og Nutid (1942).
- Overlærer Rambøll: Frederiksdal omkring 1750 (1943).
- Afdelingsingeniør C. P. Rømhild: Om Lundtofte Bylag i Fortid, Nutid og Fremtid (1943).
- Professor P. V. Glob: Oldtidsminder og Oldtidsfund i Lyngby-Taarbæk Kommune (1944).
- Dr. Johan Lemche og proprietær G. Lehwald: Livet omkring Aarhundredskiftet i Lyngby-Taarbæk Kommune (1946).
- Arkitekt H. H. Engquist: Opmaalinger af gamle arkitektoniske Bygninger i Lyngby-Taarbæk Kommune (1946).
- Arkivar Ellekilde: Folkesagn fra Egnen Nord for København (Gentofte selskabet) (1946).
- Viceinspektør A. C. Tandrup: Lyngby under den engelske Besættelse i 1807 (1947).
- Direktør H. Ødum: Overfladegeologien i Lyngby-Taarbæk Kommune (1948).
- Overinspektør Uldall: Bygninger paa Frilandsmuseet (1948).
- Skoleinspektør Gotfredsen: De gamle Beværtninger langs Dyrehavens Sydside (1949).
- Kommuneingeniør J. A. C. Rastrup: Fortunarealernes Fortid og Fremtid (1951).
- Afdelingsingeniør C. P. Rømhild: De gamle Landeveje gennem Kongens Lyngby (1952).

I disse senere år har der været arrangeret nedennævnte udflugter:

- 1941: Det nye rådhus og billedsamlingen.
- 1942: Møllerne Stampen, Rådvad, Strandmøllen (Gentofte inviteret).
- 1943: Møllerne Stampen og Rådvad (Søllerød inviteret).
- 1944: Hjortholm med forklaringer af arkitekt A. Nystrøm. Kaningården, Næsseslottet (gæster hos Søllerød).
- 1947: Eremitagen, Fortunen og Vilvorde (gæster hos Gentofte). Byvandring i Øverød og Søllerød (gæster hos Søllerød).
- 1949: Frederiksdal, Prinsessestien og Lyngby mølle (Gladsaxe inviteret).
- 1950: Fuglevad, Brede og Ørholm møller (Gladsaxe inviteret).
- 1951: Nymølle—Rådvad—Strandmøllen (naboselskaberne inviteret).

Af ovenstående fortegnelser fremgår, at samarbejdet med naboselskaberne i Gentofte, Søllerød og Gladsaxe kommuner har båret god frugt og været til megen glæde for alle parter.

For at få samarbejdet ind i faste former nedsattes i 1945 et fællesudvalg bestående af formændene og et styrelsesmedlem fra hver af de 4 selskaber og således, at fællesudvalgets formandsskab skulle skifte hvert år mellem selskaberne. I de sidste år har udvalget dog ikke været sammenkaldt.

Af øvrige opgaver fra de sidste 12 år kan nævnes, at selskabet stadig søger at udvide samlingen af gamle billeder, kort og tegninger m. m. og har haft den glæde at modtage flere værdifulde gaver, således 2 malerier fra fru N. C. Sinding, et maleri fra frøken A. J. Nielsen, stik og raderinger fra garver Axel Schou, sygeplejerske frøken Lohse og fru murerformand Rasmussen, samt har formået kommunalbestyrelsen til at erhverve nogle meget værdifulde tegninger og matrikelkort med tilhørende tekst fra det attende århundrede.

En af de største opgaver, selskabet i disse år har påtaget sig og ved kommunens hjælp fået løst, er udgravningen af Hjortholm og retableringen af de gamle voldgrave, alt med udmærket assistance fra arkitekt A. Nystrøm.

Et arbejde med at redde Nygaard fra nedrivning har ikke båret frugt, men en del mindre opgaver blev lykkeligt løst, såsom opfriskning af indskriften på Louisekilde, en redningsaktion til fordel for overliggerstenene fra den gamle bro for Kongevejen over Mølleåen, hvilke sten nu er arrangerede på en smuk måde i Folkeparken, samling af Frederik Herbarths gravsten, rejsning af en bautasten for fru Gyrithe Lemche (sammen med adskillige andre organisationer), der døde den 3. februar 1945.

Lejlighedsvis har selskabet arbejdet med tanken om at få oprettet et bymuseum og få reserveret enten Gl. Rustenborg, Fuglevad mølle eller Teknisk Skoles bygning dertil.

Selskabet ønsker meget gerne at få sikret Gl. Rustenborg og Fuglevad mølle for efterverdenen, ligesom man altid vil være på vagt med hensyn til de øvrige skønne og historiske bygninger, som vor kommune lykkeligvis har mange af, såsom Palæet, Frieboeshvile, de gamle industribygninger ved Mølleåen, de gamle landsteder ved Frederiksdal og mange flere.

Det ville være en katastrofe, hvis de skulle dele Nygaards skæbne.

Selskabet kan naturligvis ikke med sine små midler sætte noget økonomisk ind på disse spørgsmål, men må håbe på, at kommunalbestyrelsen også i fremtiden ligesom i den forløbne tid vil være lydhør over for selskabets ønsker og forslag.

Selv om medlemsantallet alle de 25 år har holdt sig ret højt (omkring 300), kan kontingentet, der i de første 20 år kun var 2 kr. pr. medlem og først fra 1948 er forhøjet til 5 kr. (for første medlem af en husstand, 1 kr. for hvert af de øvrige tilmeldte medlemmer), ikke indbringe tilstrækkeligt til at dække udgifterne ved selskabets virke. Alene bogudgivelsen kræver betydeligt større beløb end kontingentet. Det har derfor været af meget stor betydning, at selskabet til udgivelsen af bøgerne har erholdt betydelige bidrag fra kommunen, i gennemsnit 500 kr. pr. år, og også har fået bidrag fra anden side såsom fra sparekassen og Lyngby Bank.

Selskabet takker for al den velvilje og støtte, det har fået gennem tiderne, ikke mindst fra forfattere og foredragsholdere, og håber på fortsat hjælp i de kommende år.

Ved 25 års jubilæet er der af den oprindelige bestyrelse to medlemmer, der endnu er i bestyrelsen, nemlig overbibliotekar Møballe og magister C. V. Otterstrøm.

I alle 25 år har overbibliotekar Møballe været kasserer for selskabet og har i dette hverv og på mange andre måder udført et stort og dygtigt arbejde for selskabet.

Af de øvrige medlemmer af den første bestyrelse er fru Gyrithe Lemche, manufakturhandler Johannes Petersen, folketingsmand J. Wilmann, tømrermester Ingvar Nielsen, arkitekt C. M. Smidt og repræsentant Lehwald afgåede ved døden, og overlærer Madsen og skoleinspektør H. Jørgensen har trukket sig tilbage på grund af alder, medens forstander J. Hansen har trukket sig ud af bestyrelsen, fordi han flyttede fra kommunen.

I disses sted er i tidens løb indvalgt efternævnte i bestyrelsen: Stadsingeniør J. A. C. Rastrup, viceinspektør A. C. Tandrup, befragter H. V. Holsøe, direktør Hans Jacob Lemche, fhv. sognerådsformand I. Nørgaard, borgmester Paul Fenneberg, overinspektør Kaj Uldall og pastor P. Gamrath.

I løbet af de 25 år har følgende været revisorer: Grosserer Aage Asmussen, fabrikant Georg Binder, fru Anna Borby, kontorchef Poul Lauritsen og fru Clara Sinding, den sidstnævnte har været revisor gennem alle årene.

Revisorerne er i jubilæumsåret kontorchef Lauritsen og fru Sinding.

Selskabet er såvel de tidligere som de nuværende bestyrelsesmedlemmer og revisorer megen tak skyldig for det arbejde, disse har udført i selskabets interesse.

Endnu er der mange og store opgaver at løse. Jeg vil nævne nogle af dem:

Tidligere omtalt: Gl. Trafikveje. De tre Familier Lund.

Forskning vedrørende beliggenhed af de oprindelige gårde i Kongens Lyngby, herunder Ulrikkenborggårds oprindelige beliggenhed og tilhørende arealer og udskiftningen af ejendomme i bylagets sydvestlige del.

Fuldførelse af kommunalstyrets historie 1895—1942.

Postgårdene og postvæsenets historie i Lyngby-Taarbæk kommune.

Kroer og traktørsteder i kommunen.

Apotekets og apotekernes historie.

Gamle stednavne og disses historie og relation til nye stednavne.

Taarbæks historie fra Stokkeruptiden gennem fiskerbytiden til landliggertiden, særlig udstykningsforholdene.

Besættelsestidens historie.

Kongens Lyngby valgkreds's historie.

Handelens historie, håndværkets historie.

Typer og originaler fra gamle Kongens Lyngby.

Gamle borgeres erindringer.

Biografisk Leksikon over kendte Lyngbyborgere.

Lidt om de tre små byer i Dyrehaven.

„Som en perle midt i Dyrehavens skønne
ligger Raadvad smukt ved Mølleåens bred;
skjult af tusind bøgekroners tætte grønne
ligger barndomshjemmet *der* med ro og fred.
Her jeg sunget har min barndoms glade sange
i den gamle skole hist på bakkens top;
ja, den skønne tid jeg mindes mange gange,
ved den røde port *der* holdt min verden op.“

Hvis man vil sige noget godt om stedet, hvor man er født, opvokset og har tilbragt det meste af sit liv, kan det næppe gøres mere hjerteligt end i disse linier fra *Raadvads pris*, skrevet af vor lokale digter, værkfører Svend Aage Larsen.

Raadvad ligger som bekendt puttet ind mellem Jægersborg Dyrehave og Jægersborg Hegn og er den sidste af de tre små industribyer *Stampen*, *Godthaab* og *Raadvad*, som gennem en lang årrække gav brød og husly til mange arbejdere og deres familier. Af de to første er *Godthaab* forlængst borte, nedrevet sidst i firserne. Den nyopvoksede skov dækker nu stedet, hvor bomuldsværerne, i alt 16 familier, dengang arbejdede enkeltvis i hver sit lille hjem. Borte er også den lille købmandshandel, hvis indehaver, købmand Aaby, som det dengang var skik og brug, holdt forretningen åben søndag morgen til kl. 9 og så lukkede op igen kl. 4 om eftermiddagen, for dersom søndagens københavnerinvasion havde tømt kaffedåsen i dagens løb, skulle husmødrene fra Raadvad da ikke stå med kaffetomme hænder! Det var jo og har altid været et særkende for Raadvad, at københavnerne søgte herud, ikke alene beboernes familie, men skovgæster i hobetal. Hver time om søndagen skiftedes to vogne til at køre fra Klampenborg til *Fåleværket*, som Raadvad den-

gang kaldtes. (Hvad er forskellen mellem en mand, der børster tænder, og en mand, der spiser på Raadvad hotel? „Jo“, siger Raadvadbeboeren bedrevidende, „den første filer på spiseværket, den anden spiser på Fileværket“). Mange skovgæster foretrak dog at spadserere fra Klampenborg ad *den sandede vej* forbi *den slesvigske sten* til Eremitage-slottet, hvor der i mange år fandtes restaurant. Efter et hvil der, gik turen så nordpå over den skønne slette med den store bestand af kron- og dåvildt, som var og endnu er til lige stor glæde for voksne og børn.

På Godthaab lå også en villa for sommerbeboere, hvor bl. a. professor Nebelon og senere apoteker Müller, indehaveren af „Kong Salomons Apotek“ på Østergade i København, havde sommerbolig.

Når disse familier og ligeledes komponisten I. P. E. Hartmann, som boede i Nærum, kom kørende gennem Raadvad, så vidste vi, at sommeren var nær. Det var lige så sikre tegn som det første svalepar. Bag Godthaab lå en villa „Raadvadhøj“; der boede en silkevarefabrikant. Han havde i sin store frugthave også plantet morbærtræer til føde for sine silkeorme. Men det førte vistnok aldrig til noget. Af et gammelt brev fremgår det, at familien i 1875 var borte. Men i den forsømte have hentede drengene fra Stampen og Raadvad i adskillige år efter æbler, pærer, morbær og nødder fra de gamle træer og buske. Og endnu kan der ved vejen neden for den forsvundne herlighed ses guldregnbuske, efterkommere af tidligere tiders pragt.

Stampen har ført en omskiftelig tilværelse. Der har efter tur været ikke mindre end: kornmølle, bageri, vaskeri for militærets tæpper, klædefabrik, grynmølle og nu for tiden ilt- og brintfabrik.

Man kan spadserere fra Lyngby til Stampen ad to stier, en nord for Mølleåen og en syd for. Nu er stedet også indlemmet i skovdistriktet med undtagelse af en lille plet, hvor sidstnævnte fabrik ligger. Ellers er der kun omkørselsvej til Raadvad.

Så ligger dette lille Raadvad her med sin snart 200 år gamle fabrik, kendt for sine gode kvalitetsvarer, der forsendes viden om. Dog er det også for denne fabrik kun et spørgsmål om tid, da lyden af dens virksomhed skal forstumme, og man ikke mere kan høre den, når man om hverdagen nærmer sig gennem skoven.

Der er nu sat navne på de syv gamle huse, som efter bestemmelsen skal bevares, når fabrikken engang nedlægges. Disse navne er:

- „Egehuset“ (den forhenværende skole),
- „Damhuset“ (den forhenværende direktørbolig),
- „Kildehuset“ (med de smukke pilastre),
- „Møllehuset“ (sølvsmed Georg Jensens barndomshjem),
- „Længen“,
- „Fileværket“ og
- „Den gamle Smedie“.

Raadvad er ganske vist kun en lille by, men består ingenlunde blot af hjemmefødinge. Den har, uden overdrivelse, et kosmopolitisk præg. Fabrikken har nemlig fra tid til anden hidkaldt mange ude fra den store verden. Således indkaldte fabrikken engang fra Solingen i Tyskland en del arbejdere, hvis navne endnu kan efterspores rundt på egnen, nemlig navnene: Kaiser, Weck, Föhnss. Også fra Sverige kom adskillige arbejdere hertil; deres navne lever ligeledes endnu iblandt os: Netz, Ljunglöv, Petterson, Svensson, Holgersson o. s. fr.

Selve fabrikkens historie og data er nedskrevet adskillige gange, sidst i 1933, da den fejrede sit 175 års jubilæum. Men et par supplerende træk kan måske omtales. Det er ofte iagttaget, at når nogen først har haft beskæftigelse og bolig her og af en eller anden grund rejser bort, så søger de tilbage igen. Er det skoven, er det selve byen eller noget ubestemmeligt ved stedet? Umuligt at sige, men Raadvads kalden synes svær at modstå.

En ejendommelighed ved Raadvad er, at man vist skal lede længe efter en by af samme størrelse (ca. 400 indbyggere) med så frodigt blomstrende et foreningsliv. Foruden de faglige organisationer findes ikke mindre end: Dame- og herresangkor, dame- og herre gymnastikhold, skakklub, skydeklub, fotoklub, Syge- og Hjælpekassen fra 1889, sangforeningen „Enigheden“, som sidste efterår holdt 90 års jubilæum, kommunale sy- og sløjdkursus, ja og måske flere endnu. En ægte „raadvad'er“ er altid medlem af mindst et par foreninger, nogle er vist endda oppe på en halv snes. I det hele taget: skulle raadvad-beboerne udrette noget, skulle det altid være i fællesskab.

Afsondretheden midt i skoven lærte dem tidligt, at hvad den enkelte ikke formår, evner måske de mange.

Før Kystbanen blev åbnet i 1897, måtte man, hvis man ville til København, *gå* til Klampenborg for at komme med tog ind. Og *gå* til Lyngby for at komme til læge og apotek. Ganske vist var der apotek i Taarbæk, men når man skulle til læge i Lyngby, besørgedes recepten naturligvis samtidig der.

En 12-årig pige faldt i 1889 ned ad en trappe en søndag formiddag. Havde mange smerter i venstre arm hele dagen og natten med. Mandag formiddag blev hun sendt på enlig vandring til Lyngby, måtte sidde længe og vente på dr. Johan Brodersen, der var ude i praksis; fik så at vide, at armen var brækket. Den blev sat sammen og lagt i gibsbandage, hvorpå vandringen tilbage til Raadvad kunne påbegyndes. Så fik de hjemme at vide, hvad armen fejlede.

Jeg kan svare for rigtigheden af denne episode. 38 år senere brækkede jeg nemlig samme arm igen. Men da *telefonerede* jeg efter læge straks efter uheldet.

Få byer har en så idyllisk beliggende skole som Raadvad, bygget som den er på toppen af den gamle *Solbakke* og indrammet af skov til alle sider. Men sådan har det ikke altid været. „Den ny skole“, som den populært hedder, blev indviet så sent som i 1919. Før den tid havde Raadvad i mere end 150 år måtte klare sig med „den gamle skole“, der ligger midt i byen, en beskeden bygning, der næppe altid opfyldte sit formål lige godt. Der var kun een skolestue; den benyttedes af „Storeklassen“ fra 8—12 og af „Lilleklassen“ fra 14—17 (eller 2—5, som det hed dengang). Storeklassen havde gennemsnitlig 35 børn, og i Lilleklassen har der været op til 53. Havde der eksisteret lokale blade dengang, så havde den sundhedsfarlige sammenstuvning af børn været en lækkerbidsken for en journalist. Fabrikken afholdt skolens drift; dog var det ikke gratis for beboerne at have deres børn gående der. De måtte betale skolepenge: 6 øre pr. uge for det første barn, 5 øre for nr. 2, 4 øre for nr. 3, og først det fjerde og de følgende børn var „afgiftsfri“. Men den aflønning, enelæreren fik (for der var kun een), var også derefter. Lærer Outzen nævnede i sin afskedstale, at han på et vist tidspunkt havde oppebåret den fyrstelige løn af 100 kr. pr. måned, men som han tilføjede,

dét var jo også dengang, man kunne få „3 cigarer for 17“.

Den gamle skoles pensum var begrænset. Undervisningen omfattede i Lilleklassen regning, skrivning, læsning og naturligvis religion, og i Storeklassen kom fædrelandshistorie og geografi til. Da der kun var een lærer og een skolestue, gik det samme pensum om og om igen år efter år. I geografi lærte eleverne i min skoletid kun om Danmark. Europa, for slet ikke at tale om de andre verdensdele, var og forblev ukendt land for dem. Og i historie nåede man fra stenalderen til den anden oldenborgske konge. Nærmere nutiden kom man aldrig; hvad der lå uden for tidsrummet fra køkkenmøddingerne til kong Hans, forblev eleverne lykkeligt uvidende om. Først i 1889 indførtes for drengene fysik og gymnastik og for pigerne håndarbejde. Dog har mangan videbegærlig pige sikkert under håndarbejdet haft sit ene øre ovre i drengenes klassehalvdel hos fysikundervisningen. Men at gøre gymnastik drømte dog ingen pige om; legemsøvelser for piger ville jo have været „uanstændigt“. Drengenes gymnastik var i øvrigt ret primitiv. Den foregik på den såkaldte „Eksercerplads“ i skoven bag „Bøgely“ og bestod af løb og fritstående øvelser. En gymnastiksal fandtes jo ikke, og de fine redskaber, der senere blev en selvfølge: hest, bom, tove o. s. v., var dengang noget, man måtte klare sig foruden.

Skoleforholdene var altså, set med nutidsøjne, langt fra ideelle. Men heller ikke datiden var tilfreds. Allerede i 1812 begyndte man at tale om at skulle have en ny skole. Det førte i 1829 til, at den gamle skole fik en tilbygning. Derefter snakkede man igen om en ny skole. Og som det er skik i Danmark, snakkede man færdig, inden man skred til handling. Den ny skole blev indviet i 1919 — kun ca. 100 år efter at snakken var begyndt. Og nu ligger den der idyllisk på toppen af Solbakken — Solbakken, der i forrige århundrede var børnenes sikre legeplads, for, som mødrene sagde, „der kom ingen vogne hen“, og nu altså en lige så sikker moderne skolelegeplads. Det er måske værd at tilføje, at skolen netop kom til at ligge på samme sted, som man 100 år forinden havde udset dertil.

Midt i Raadvad stod til henimod århundredskiftet et gammelt, vældigt egetræ, forsynet med en jernring, hvor mælkemanden tøjrede sin hest og ringede kunderne sammen. Det

var et af de første træer, der blev offer for moderne vej- og færdselsudvidelse. Der var næsten „landesorg“ i Raadvad den dag, sav og økse fældede det. Den gamle ringer, Niels Petersen, der fra sit vindue havde udsigt til træet, drog denne ene dag bort fra Raadvad; han ville ikke være vidne til den gamle kæmpes fald.

Samme ringer Niels Petersen passede i øvrigt fabrikkens klokke, der tilkendegav frokost- og middagspausens begyndelse og ophør — en forløber for den moderne fabriksfløjte. Og det var også hans opgave at kime julen ind. Hver juleaftensdag henimod kl. 5 blev der så stille i Raadvad. Vinduerne åbnedes, børnene stod højtidelige og forventningsfulde, for nu begav ringeren sig ned ad bakken. Først når *han* havde kimet højtiden ind, var det blevet rigtig jul.

Det, københavnernes sikkert bedst kender af Raadvad, er *Kilden*, den mineralske kilde, der har sit udspring dybt inde i den gamle skolebakke og udmunder i byens midte, nær landevejen. Man kunne ønske, at rette vedkommende på sit budget ville finde plads til en istandsættelse af nedgangen til kilden; den fortjener det. Mangen københavnere har i tidens løb standset op og læsket sin tørre gane ved dens krystalklare vand. I forrige tider så man ofte Raadvads børn stå ved kilden og række glas med den kostelige drik op til de tørstige københavnere, som belønnede ulejligheden med en lille mønt, gerne en 2-øre og, når det gik højt, en 5-øre, men så fik de også en afskedshilsen med på vejen.

„Kildevand og kærlighed
følges ad i evighed“,

forsikrede vandsælgeren, og den læskede københavnere lo og var tilsyneladende ikke uvillig til at tro på den nære sammenhæng mellem kildevandet og kærligheden.

Men københavnernes vidste ikke, at denne kilde faktisk var en livsfornødenhed for beboerne. Vandværksvand fandtes ikke dengang, og i Mølleåen løb jo kun industrivand. Hele Raadvad hentede derfor sit vandforbrug ved kilden. På alle tider af dagen bragtes spande ned til påfyldning, ofte i et hidsigt kapløb; for det gælder om en kilde som en mølle, at den, der kommer først, skal vente mindst. Men de, der kom sidst og

altså skulle vente mest, var dog ikke at ynke. De dannede kø og afkortede tiden med munter „kildepasiar“.

Også i vor tid skulle den gamle skik genopstå, omend ufrivilligt og for en kortere periode, nemlig da tyskerne under besættelsen lukkede vandværkerne. Da så man igen en kø ved kilden og hørte igen kildepasiar, men denne gang var den alt andet end munter.

Ja, det var selve Raadvads livskilde, som sprang der, og det er den, som gamle Raadvadbeboere, når de senere kommer på besøg i byen, først opsøger. At hule sin hånd eller at fylde et bæger og endnu en gang smage den klare drik er et ritual, som skal følges, og det gøres i fest og glæde. Endnu besøger efterkommere af den gamle Raadvad-smed Selbach hvert år byen, går ned til kilden, fremtager et drikkebæger fra et læderetui og opfylder ritualet. Derefter lægges bægeret i etuiet igen og kommer først frem næste år. Kun vandet fra Raadvads kilde skal fylde bægeret.

Og som kilden har flydt i århundreder, skal dens vand også flyde i kommende tider, sommer og vinter uden ophør, aldrig stillet.

Skulle senere slægtled ønske at gøre som smeden Selbach og hans efterkommere, de vil ikke gå forgæves.

Raadvad i april 1953.

Andrea Kibenich.

Tove paa Hjortholm.

Et Sagn.

Af Kredslæge *Johan Lemche.*

Et Sagn er som oftest ombølget af poetisk Ynde. Derfor er vor Sagnhistorie saa fuld af smukke Fortællinger om vore Forfædre i gammel Tid. Navnlig er Middelalderen rig paa saadanne, der har fældet sig ned i vore smukke Folkeviser.

Saaledes f. Eks. Viserne om Marsk Stig og hans Døtre, i hvilke der aander en saa smuk national Duft, at man har Vanskelighed ved at tvivle om, at der jo maa have været noget tilgrundliggende derfor.

Ikke desto mindre fortalte Arkivar Anders Thiset, der ikke var fri for at spøge lidt i sine Svar paa Forespørgsler, mig engang, at en Mand var kommen til ham for at spørge om, hvad man egentlig historisk vidste om Marsk Stig og hans Hustrus Forhold til Kongen, Erik Glipping, hvortil Thiset havde svaret, at "man intet vidste".

"Ja, man ved dog, at Marsk Stig og hans Fæller dræbte Kongen i Finnerup Lade", sagde Manden.

"Naa, ved De det"? spurgte Thiset.

"Hvorfra ved De det"?

Ja, Manden mente jo, at det var almindelig bekendt, men Thiset gjorde ham opmærksom paa, at man historisk intet nærmere bestemt vidste om den Sag, og at man kun havde sin Viden fra Folkeviserne som i Virkeligheden det eneste Grundlag for Sagnet. Thi et Sagn var det, om end et, som vi nødtigt vilde være foruden. —

Den samme Stilling i Befolkningen havde Sagnet om "Volmer og Tove" indtil for henimod et Aarhundrede siden, da det paavistes af Historikerne, at det ogsaa kun var et skønt Sagn,

og det endskønt Ingemann i sit Digt (1824) om "Valdemar den Store og hans Mænd" er klar over, at Tove var dennes Frille.

Ikke desto mindre finder man senere i "Annaler for nordisk Oldkyndighed" for ca. 100 Aar siden en Artikel om "Hjortholm" ved Furesø, hvori det hævdes, at det var her, Kong Valdemar levede med Tove, og hvor der vel at mærke gaas ud fra, at Talen var om det gamle Sagn om Valdemar Atterdag og Tove.

Saa længe kan altsaa en Overlevering holde sig til Trods for, at det oprindeligt tilgrundliggende ved et Sporskifte er bragt ind paa en fejl Bane, og der er ikke Tvivl om, at dette Sagn trods alt vil bevare sin Plads i dansk Folkebevidsthed endnu i mange Aar paa Grund af den skønne Digtning, vi ejer derom. Tænk paa Heises og Chr. Richardts "Drot og Marsk". Tror nogen, at Det kgl. Teater vil tage dette Pragtværk af Plakaten, fordi Gud og Hvermand ved, at det hele er Løgn? —

Det gamle latinske Ord: "Verden vil bedrages, ergo: bedrag den", gælder endnu.

Nej, som man siger: "Har Løgneren først faaet 5 Minutters Forspring, er den ikke til at indhente." Folket vil beholde sine Sagn, selv om det kender Sandheden om dem.

Men nu Sagnet om Volmer og Tove paa Hjortholm. Hvorledes kan dette være opstaaet, og kan der være et lille Atom Sandhed deri?

Den første Tanke, der falder En ind, naar man hører derom, er vel den, at man har flyttet Sagnet fra "Gurre" til "Hjortholm". Det ser man jo saa ofte, at Lokalteterne ændres i en overleveret Beretning. Men heller ikke denne Formodning tilfredsstiller, thi selv om Valdemar Atterdags Navn berettiget eller uberettiget knyttet til Hjortholm eller til Gurre, saa er det i hvert Fald ganske uberettiget knyttet til Tove, for Tove er en historisk Person, som man godt ved Rede paa, og som har levet 200 Aar før Valdemar Atterdag — nemlig under Valdemar den Store (1131—1182).

Skal man da helt opgive Sagnet om Tove paa Hjortholm som et fuldstændigt Fantasifoster? — Ja, for saa vidt der er Tale om det Hjortholm Slot ved Furesø, som byggedes af Roeskildebispens under Erik Glipping — saa vidt man ved — og blev nedskudt i "Grevens Fejde" 1535, maa man give Slip paa Sagnet.

Men der er en anden Mulighed for at knytte Sagnet om Tove til Egnen om Frederiksdal.

Vi ved iflg. "Kjøbenhavns Diplomatarium, Bind I, Side 1", at Pave Urban den 3die under 21. Okt. 1186 stadfæster et Gavebrev fra Absalon til Roeskilde Bispestol paa en Del Jordegods, som han havde faaet af Kong Valdemar den Store formentlig i 1169 som Belønning for sin store Indsats ved Vendernes Bekæmpelse og Borgen "Arkona"s Indtagelse dette Aar, og dette Jordegods opregnes i Gavebrevet og lyder paa Borgen "Hafn" og alt dens Tilliggende, nemlig selve Byen "Hafn", Uterslev med dens Tilliggende, nemlig Serritslev, Solbjerg, Vanløse, Vigerslev, Valby, et Bol i Brønshøj, Emdrup, Gjentoftegaard med Tilliggende, Mørkhøj med dens Tilliggende, *Bagsværd*, *Virum*, Høsterkjøb, Rødovre, Burghby (paa Amager) og Nærum med dens Tilliggender.

Under Bagsværdgaard indbefattedes den Egn om det senere "Frederiksdal", som ikke hørte under Virum, og der er altsaa Vidnesbyrd om, at Valdemar den Store har ejet Egnen omkring Hjortholm, og hvad skulde der saa være i Vejen for at antage, at han kan have haft et "Dueslag" for sin Tove i disse Egne, hvoraf Sagnet kan være opstaaet, og saaledes kan det dog indeholde en Kærne af Sandhed. —

Lundtofte by og sogn.

Af *J. A. C. Rastrup.*

Lundtofte er antagelig en udflytterby fra Lyngby, grundlagt omkring 450 e. Kr. Lyngby, der antagelig er grundlagt 500 år f. Kr., hed oprindelig Lugnavi, og det er sandsynligt, at den, da Danerne kom ind i Danmark ca. 300 e. Kr., fik ændret navnet til Lugnaby. I hvert fald hed Lyngby i de ældste skrifter og på de ældste kort Lugna.

Det var almindeligt, at en udflytterby omkring år 450 fik hægget navnet "tofte" efter hovedbyens navn, så det er rimeligt, at byen kom til at hedde Lugnatofte. Lugnatofte bliver meget let til Lundtofte. Lugnaby blev til Lundby, som der står skrevet på gamle kort og aktstykker, senere Liungby. Man ser det også skrevet som Lunby eller Lyndby for i de senere år at få navnet stavet som Lyngby.

Lundtofte var oprindelig ikke noget selvstændigt sogn. Det er ret nyt, at det er blevet et sogn, men var fra oprindelsen et særligt bylag, begrænset mod nord, altså mod Søllerød kommune, af Mølleåen, mod øst af Stokkerup bymarker, mod syd af Kongens Lyngby bymarker og mod vest af Virum bymarker.

Bylaget omfatter fra gammel tid Brede, Ørholm, Nymølle, Ravnholm, Lille Ørholm, Hjortekær foruden selve Lundtofte by.

Så sent som 1348 træffer vi navnet Lunatofte, i 1688 Liungtofte.

På Valdemar Atterdags tid, omkring 1370, tilhørte det meste af Lundtofte Roskilde bispestol, dog var enkelte gårde på andre hænder, men også gejstlige.

Byens bønder var forholdsvis velstående, selv om de var fæstere under gejstligheden. Undertiden var Lundtofte by i kronens besiddelse, særlig efter reformationen, til andre tider i private stormænds besiddelse.

Kendte slægter har haft gårde i Lundtofte. Man kender navnene Bølle, Rud og Urne som gårdejere i Lundtofte.

I Frederik den Tredies tid omkring 1650 ejede kronen hele Lundtofte. Der var dengang 2 bol, og byen udgjordes af 7 fjerdingsgårde, 2 ottingsgårde og en halvotting, sidstnævnte var tillagt sognepræsteembedet i Lyngby.

Bondejorderne i Lundtofte blev drevet på sædvanlig måde i fællesdrift, men møllerne Brede, Ørholm og Nymølle var altid uden for denne fællesdrift.

Lundtofte synes ikke at have lidt meget under Svenskekrigen 1658—60. Man hører om den lille bys besvær ved Ørholm krudtmøllens nærhed, når der af og til sprang en ladning krudt i luften.

I 1660 blev enevælden indført i Danmark, og 10 år senere lod kongen Dyrehaven indhegne med enebærstager til privat jagtområde. Ved denne indhegning blev Lundtoftes tilliggende formindsket med godt 20 td. hartkorn. Resten af byens markjorder fordeltes derefter på 8 gårde, hvorefter kongen overdrog hele byen tillige med Ørholm til Herman Isenbergs slægtning Albret Heins. Ved mageskifte og en udligning opnåede han ejendomsskøde fra kronen i 1670.

Ved industriherren Poul Badstubers fallit kom Lundtofte, som han ejede sammen med møllerne, på andre hænder, men blev dog straks efter solgt til de nye interessenter i Brede, hvilke endnu ind i det 19. århundrede var ejere af Lundtofte bøndergods. Da bønderne i Lundtofte imidlertid var arvefæstere og kun skulle yde en rekognition ved ejerskifte, var afhængigheden af Bredeværket ikke særlig trykkende for dem, og de er rimeligvis ved den således rådende ordning blevet sparet for megen af den fortræd, som blev bønderne så mange andre steder til del i perioden fra 1733—1788, da stavnsbåndet snævrede ved hoveriarbejde og på mangfoldige andre måder.

Lundtofte skov, eng og overdrev gik med i løbet, da Dyrehaven blev oprettet. Det har sikkert været vanskeligt for bønderne at indrette sig på at undvære disse goder, og især har de savnet adgangen til at hente træ fra skoven. Som sædvanlig var der også i denne landsby 3 markvange; de hed Borrevang, Dybendalsvang og Bjælkeagervang. Disse 3 vange bibeholdtes, men i beskåret stand, og byen beholdt sit tørveskær

i Kjeldsmose, men for at skaffe en smule ny skov måtte Poul Badstuber, da han ejede Lundtofte, tage noget af agermarken mellem Brede og Ørholm ind til skovplantning.

I 1748 var der i Lundtofte 9 gårde og 10 huse, i 1777 blev byen udskiftet mellem ejerne. Indtil det tidspunkt havde dyrkingen af jorderne fundet sted i fællesskab ved den såkaldte fællesdrift, hvilket naturligvis medførte mange ulemper, såsom at de forskellige markarbejder fra pløjning til høst måtte udføres samtidig på forud vedtagne dage.

Byen var som tidligere nævnt delt i 3 vange, men inden for hver vang var jorderne opdelt i agre. Ved udskiftningen blev beregnet, hvor stor en del hver bonde havde i hver ager, sådan at han kunne få tillagt det rigtige jordareal til sin gård ved udskiftningen.

Gårdene lå samlet i selve Lundtofte by, dels langs gaden, dels rundt om gadekæret. Først noget senere begyndte udflytningen af nogle af gårdene. "Egegården" blev således udflyttet til sin nuværende beliggenhed ved Ørholm. "Egegården" var først i familien Duncans besiddelse fra 1828—45, derefter i familien Trydes besiddelse indtil 1921. Det smukke krat, som kommunen nu ejer, og hvori vandrerhjemmet "Troldehøj" ligger, kaldtes i mange år for "Trydes Krat".

En anden gård, der en overgang havde navnet "Nøjsomhed", blev også udflyttet under navnet "Lille Ørholm" til beliggenhed mellem Lundtofte by og Ørholm. På en udlod, der i 1802 udskiltes fra en af gårdene i Lundtofte, opførtes lystgården "Lysttofte", der endnu ligger på bakken øst for Brede. Oprindeligt blev den drevet som bondegård, men var senere kun lystgård. Den fik navnet af etatsrådinde Scharffenberg, der købte gården i 1816 og kaldte den "Lysttofte". Den kendte politiker Viggo Hørup købte ejendommen i 1897 og tilbragte nogle af sine sidste år der.

En af det moderne landbrugs banebrydere, papirfabrikant Johan Christian Drewsen, der jo desuden ejede forskellige andre møller ved åen, havde fra 1809—34 en gård i Lundtofte, hvor han indrettede et mønsterlandbrug og udførte betydningsfulde landøkonomiske forsøg. Bl. a. ombyttede han den besværlige tunge hjulplov med engelske og amerikanske svingplove, indførte vekseldrift og anvendte sommerstaldfodring. Han havde

imidlertid vanskeligt ved at få byfællerne og landbrugerne i det hele taget til at forstå sine moderne metoder. Han var præsident for Landhusholdningsselskabet og medlem af Videnskaberne Selskab. Han var medlem af den grundlovgivende forsamling og det første folketing og var helt igennem en meget dygtig industrimand. Hans gård i Lundtofte, der bl. a. omfattede "Lundtoftegård"s jorder, strakte sig fra Lundtofte by til Dyrehavehegnet og var byens største, godt 16 td. hartkorn. Ejendommen blev i 1834 overtaget af "Egegården"s ejer Hartvig Duncan.

Villabebyggelsen Hjortekær ligger på en del af Drewsens gamle gård. En del af beplantningen ved Dybendal er plantet af Drewsen, men den nyeste plantning her blev udført af gods-ejer Hage, der ejede "Dyrehavegård" ved Fortunen og flere ejendomme i Lundtofte.

I 1845 havde Lundtofte 9 huse med i alt 16 lejligheder, mens der i Ørholm var 4 huse med i alt 7 lejligheder.

Den første skole i Lundtofte bylag var omtalt i 1787 og lå på Brede. Denne gamle Brede skole lå på bakken oven for Bredeværket øst for åen og er blevet bygget af fabrikken, antagelig omkring 1780. Den var i brug som skole indtil 1894. Den var væsentlig beregnet for børnene fra Brede, men børnene fra Lundtofte, som Bredeværket var ejer af på den tid, fik også undervisning i denne skole.

En overgang, nemlig fra 1805—11, flyttede den i øvrigt fra det ovennævnte hus til nogle lokaler på Nymølle, men flyttedes tilbage i 1811. I 1872 blev der bygget en selvstændig skole i Lundtofte på den plads, hvor skolen endnu ligger.

Den første skolebygning var den lave enetages nærmest Lundtoftevej. Både Brede og Raadvad skoledistrikter blev derefter lagt ind under Lundtofte. Førstelæreren, Ditlev Skjoldager, kom fra Brede skole.

Ordningen var ikke tilfredsstillende, hverken for Bredes eller Raadvads vedkommende, og heri var såvel fabrikkerne som børnenes forældre enige. Brede fik da i 1877 en nyordning, ved at Brede skole blev genåbnet på den måde, at Lundtofte andenlærer overtog undervisningen der, men embedet vedblev at høre under Lundtofte.

Den gamle Brede fabrikskole blev i 1894 afløst af en ny

fabriksskole i Brede Allé, og samtidig udskiltes Brede skoledistrikt helt fra Lundtoftes. Denne fabriksskole blev overtaget af kommunen i 1921, hvorefter skolen blev udvidet med en ny bygning og på anden måde. I den nye bygning var bl. a. gymnastiksal. Tidligere befandt gymnastikredskaberne sig under åben himmel.

I 1937 var denne Brede skole også blevet for lille, og der opførtes da en anden Brede skole på bakken vest for Mølleåen. Denne nye Brede skole fik navnet Kongevejens Skole. Den gamle Brede skoles bygninger faldt tilbage til A/S Modeweg & Søn ifølge en derom tidligere afsluttet overenskomst, og den ældste af bygningerne anvendes nu til bolig for den tekniske direktør, medens den nye bygning blev indrettet til nogle udlejningslejligheder.

Lundtofte skole blev naturligvis aflastet meget, da Brede skoledistrikt blev oprettet. Ligeså gik det i Raadvad, hvor der også blev oprettet et særligt skoledistrikt og bygget en ny kommunal skole i stedet for den gamle fabriksskole. Alligevel steg børneantallet i årene derefter, så kommunen i 1904 måtte opføre en ny bygning i 2 etager med gymnastiksal i kælderen. Atter i 1927 måtte skolen betydeligt udvides, og nu er den igen blevet alt for lille til det stærkt stigende børneantal, så der er nu en ny skole under opførelse på hjørnet af Lundtoftevej og Nøjsomhedsvej.

Trafikken til og fra Lundtofte gik i de ældste tider ad Kulsviervejen mod nord eller mod syd. I slutningen af det nitteende århundrede blev der dog lavet en ny vej, Lundtoftevej, der gik noget mere direkte fra Lyngby til Lundtofte landsby. Desuden var der den gamle øst-vestgående tværvej gennem bylaget, den tværvej, der danner bygaden i Lundtofte. Trafikmidlerne blev i 1900 forøget med en jernbane, som blev anlagt fra Lyngby gennem bondebyen langs Mølleådalen, forbi Brede, Ørholm, Nymølle og Ravnholm med holdepladser i bylaget 3 af de nævnte steder. Man tænkte sig, at anlægget af banen kunne få meget stor værdi som turistbane og ligeledes meget stor værdi som godsbane til de store virksomheder i Brede, Ørholm og Ravnholm. Til tider var der også en god transport, men da papirfabrikationen blev nedlagt på Ørholm, svandt godsmængden så betydeligt ind, at banen kom i vanske-

ligheder. Persontrafikken var også meget ringe. I året 1918 var passagerantallet for hele året sunket til ca. 18.000.

Banen var oprindelig et privat aktieselskab, men kommunen måtte træde hjælpende til og tog banen i forpagtning. I 1924 anskaffede banen motormateriel og indførte en stærkt forøget toggang, således at passagerantallet blev bragt til at stige meget betydeligt, i de første år til omkring 300.000 passagerer om året.

Ved den anden verdenskrigs begyndelse og under denne og i årene, der fulgte, steg passagermængden på ny meget betydeligt, dels på grund af at banen indførte stadig hyppigere toggang, dels på grund af at virksomhederne ved banen beskæftigede flere og flere arbejdere, og at bebyggelsen i oplandet steg, således at passagermængden i de senere år har været over 1 million årlig.

Jernbanebefordringen er nu suppleret med rutebilbefordring, dels har banen selv oprettet en rutebilforbindelse fra Ørholm over Lystofte til Lyngby, dels er der en privat vognmand, der har oprettet og driver en bilrute fra Lyngby gennem Lundtofte til Hjortekær.

Da der påregnes en meget stor udvidelse af bebyggelsen og af industrien i Lundtofteområdet, er det nu blevet bestemt, at trafikmidlerne yderligere skal forøges med en ny bane langs den kommende motorvej Hørsholmvejen, en bane som skal udgå fra Nærum og gå gennem Lundtofte og Fortunen til Jægersborg, hvor togene skal køre ind på S-banesporene og føres ind til Københavns centrum.

Vejnettet er blevet udbygget betydeligt i de senere år. Størst betydning vil den nævnte motorvej, Hørsholmvejen, få, når den engang bliver åbnet for trafikken. Den føres som fadæls motorvej fra Hørsholm gennem Gl. Holte og Nærum, Lundtofte og Fortunen til Kongevejen ved Vangede og kommer senere i forbindelse med den projekterede motorvej rundt om København, der igen sættes i forbindelse med den projekterede vest-motorvej fra København til Sydsjælland.

Omkring år 1900 begyndte de store udstykninger af landbrugsarealerne til bortsalg til villabebyggelse. Gården "Lille Ørholm" blev helt udstykket for den dels vedkommende, der ligger syd for Nøjsomhedsvej. Det er arealet, hvor vejene har

navn efter de nordiske riger. De enkelte villagrunde blev, som man dengang var tilbøjelig til, noget for store ved denne udstykning, der i det hele taget må siges at have været lidt for tidlig. I mange år lå kvarteret hen med dårlige veje, dårlige afvandringsforhold, ingen vejbelysning m. m.

På Lystoftes arealer foretoges noget senere udstykninger, der i det væsentlige er blevet bebygget med rækkehuse såsom "Bredeparken" og med etagebebyggelse.

På et bakkedrag syd for Lystofte lå i begyndelsen af dette århundrede en lille ejendom, der hed "Vandløse". Den ejedes af ejeren af "Carlshøj" i Kongens Lyngby, kammerråd Carl Lund, tidligere sognerådsformand. Han ændrede navnet til "Rosenlyst", da han senere fik skaffet ejendommen en brønd, men det nye fine navn kom aldrig til at passe til den gamle forfaldne bygning. Bygningen er senere helt fjernet, og bakke- draget er beplantet med en gran- og fyrreskov.

Imellem Lystofte og Egegården lå i "Trydes Krat" en ejendom, der var opført af en grosserer Maltby og senere købt af komponisten Jacob Gade. Han solgte den i 1938 til kommunen, der byggede et nyt bjælkehus med materialer fra et norsk bjælkehus, der var brugt på en udstilling i 1905, og i disse 2 bjælkehuse indrettede kommunen vandrerhjem og ungdomsherberg.

I Lille Ørholmkvarteret mellem Danmarksvej og Lundtoftevej ligger Lundtofte kirke, der blev opført i 1919 af arkitekt Harald Lønborg Jensen og indviet i 1921. Kirken er selvejende. I 1932 blev Lundtofte bylag udskilt som et særligt kirkesogn fra Lyngby sogn. Der er bygget præstebolig ved siden af kirken og anlagt en kirkegård, der bl. a. rummer et smukt mausoleum for den Daverkosenske familie.

Af lokaliteter i denne del af Lundtofte bylag kan der være anledning til at nævne den såkaldte "Runde Bakke", en meget ejendommeligt med gamle træer bevokset stor bakke, som kommunen har købt og fredet.

I den østlige del af Lundtofte bylag begyndte udstykningen endnu før end år 1900, nemlig omkring 1890, idet de arealer, som ejedes af godsejer Hage, "Dyrehavegård", for en stor del blev udstykkede til villagrunde eller til små gartnerier. Det er de arealer, som ligger på begge sider af vejen fra Hjortekær til Fortunen.

I indeværende århundrede supplerede kommunen efterhånden de i Lundtofte by værende offentlige institutioner med forskellige andre såsom daghjem for børn, aldersrenteboliger liggende oppe ved kirken og senere nogle ved Lystoftevej, boliger for børnerige familier, og en overgang var der også nogle husvildeboliger, hvor Nøjsomhedsvej støder til Lundtoftevej.

Omkring 1935 erhvervede Københavns kommune de gamle Lundtofte gårde, der endnu ikke var udstykkede på dette tidspunkt, nemlig "Rævehøjgård", "Bjælkeagergård", "Østergård", "Lundtoftegård", "Søgård" og "Sognefogedgård" samt "Lille Ørholm". Gårdene er senere drevet videre med forpagtere, men nu er udstykningen af disse gårde påbegyndt. De ældste og dårligste af gårdenes bygninger vil i løbet af kort tid blive overflødige og forsvinde, nogle af de bedre bygninger vil antagelig blive bevaret, men, efterhånden som jorderne bebygges, anvendt til andet formål end landbrugsformål.

I Lundtofte landsby har der indtil nu ikke været ret megen forretningsvirksomhed. Ved Skolestræde lå der i mange år en gammel købmandsgård, og ved Lundtoftegade ligger nogle enkelte forretninger, ligesom der er et bageri og konditori, hvilket i øvrigt også findes i bydelen Hjortekær, hvor der også er nogle enkelte købmandshandeler.

Belysningen af vejene bestod oprindeligt af petroleumslygter, senere af gaslygter og siden 1923 af elektriske lamper.

I 1933 indrettedes en varmtvandsbadeanstalt efter stærke ønsker fra beboernes side, men søgningen var ikke så stor, at badeanstalten kunne opretholdes.

Biblioteket har indrettet udlånsstation i Lundtofte.

Der har gennem mange år været en kro og restaurationsvirksomhed i Ørholm, der, selv om den ligger i Søllerød kommune, i almindelighed henregnes som hørende under Lundtofte. De kroer, der i gamle dage var ved Brede, er forsvundet, men til gengæld har man haft beværtninger i skovløberhusene ved indgangen til Dyrehaven; den største i "Skyttens Hus" er dog nedlagt for en del år siden, men i øvrigt er der ikke nogen kro eller restauration i Lundtofte.

Hvorledes bliver så fremtidens Lundtofte? — Ifølge de af Lyngby-Taarbæk kommune udarbejdede byplaner vil Lundtofte blive udbygget i overensstemmelse med de moderne by-

planprincipper, som kommunen allerede indførte, da man planlagde Virum. Tidligere voksede byerne på en måde lagvis, således at der blev større og større afstand fra boligerne til forretningskvartererne eller kulturcentrerne, og de bygninger, der opførtes til offentlige, kulturelle eller sociale formål, eller de butikker, der opførtes, blev lagt planløst rundt i bebyggelsen til stor gene for beboerne, idet disse, når de skulle afvikle forretninger eller gøre indkøb eller søge de offentlige institutioner, skulle vandre lange afstande frem og tilbage mellem disse spredte funktioner i byen.

I begyndelsen af dette århundrede kom byplanlæggerne i så at sige alle lande ind på, at det var nødvendigt at ændre denne udvidelsesform for byerne, og i løbet af den første trediedel af århundredet samledes de sagkyndige mere og mere om, at byernes form burde ændres, således at de blev opdelt i byenheder, ikke større end 10-20.000 indbyggere hver, og således at hver byenhed havde sine funktioner samlet ved byens centrum, i almindelighed det vigtigste trafikknudepunkt, ligesom der om dette centrum lå den tætteste bebyggelse, medens villa-bebyggelsen og andre mindre folkerige bebyggelser lå i yderkanterne af bydelen. Bydelen burde være tydeligt adskilt fra andre bydele, helst ved ubebyggede grønne arealer.

For så vidt angår Lundtofte har man i overensstemmelse med disse moderne byplantanker foreslået fremtidens Lundtofte bygget op om et centrum ved den kommende S-banestation på den projekterede nye S-bane, der følger Hørsholmvejen mod nord til Nærum. Samme sted bliver der også et større vejtrafikknudepunkt, idet der her bliver tilslutningsveje til den projekterede, facadeløse motorvej Hørsholmvejen.

Ved dette trafikknudepunkt udformes et torv eller en plads omgivet af butikker, bygninger til kontorer og til forskellige kulturelle formål, med andre ord alle de forretninger og institutioner, som bydelens indbyggere skal benytte i det daglige liv, og som derfor helst skulle ligge samlet og helst i nærheden af trafikknudepunktet, således at de af beboerne, der skal benytte jernbanen til det daglige arbejde, har nemt ved at besøge institutionerne.

På byplanen er vist en skitse til dette torv. Det skal dog

bemærkes, at det kun er en skitse, der vil blive ændret noget ved udførelsen.

På den anden side af banen og Hørsholmvejen vil der også blive udført et forretningskvarter, dog nærmest for det daglige behov i den øst for Hørsholmvejen liggende bebyggelse.

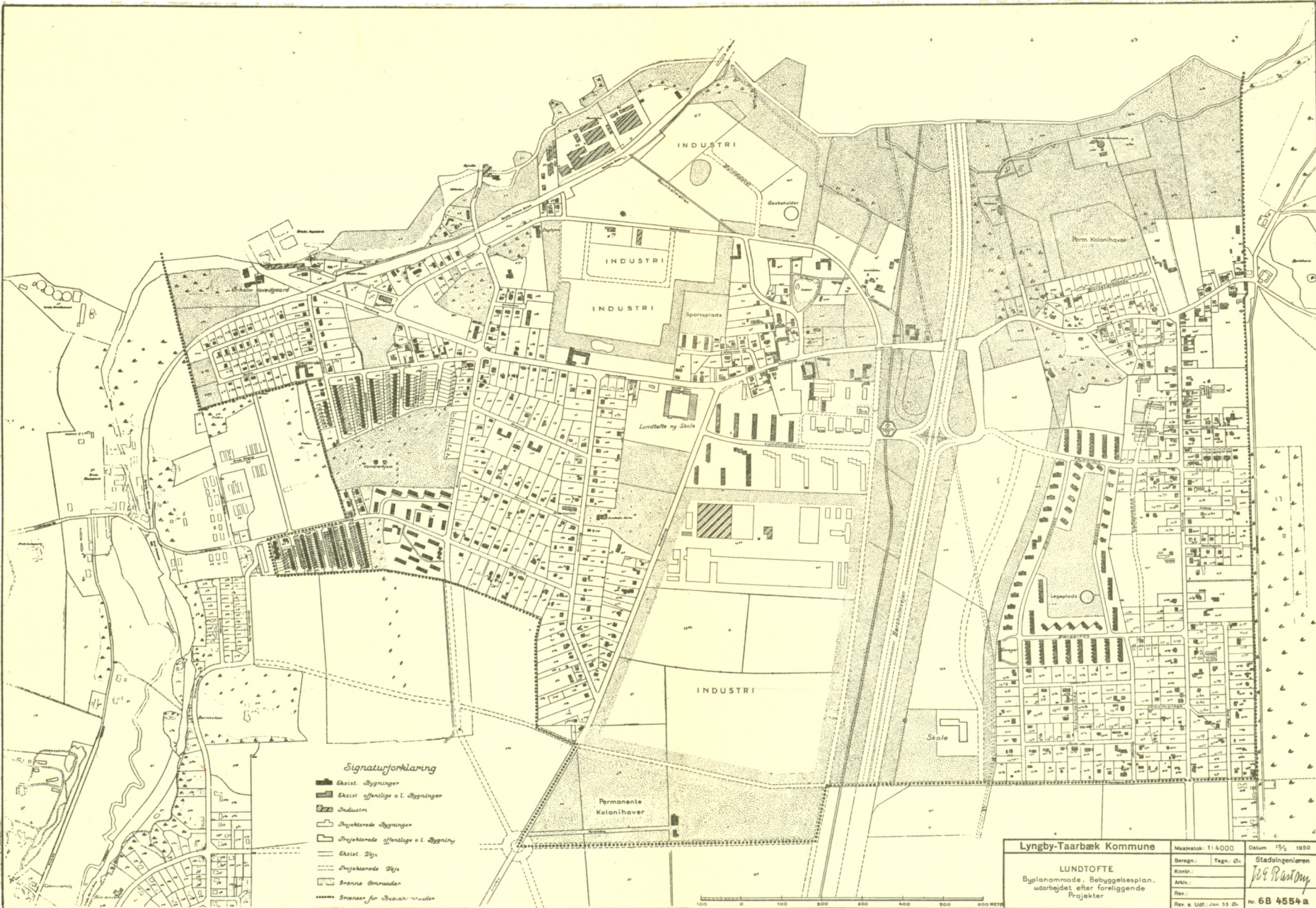
Efter den foreløbige byplan vil det endelige indbyggerantal på Lundtoftes arealer, herunder Brede, kunne anslås til at blive 14.000. Bydelens areal er 432 ha.

Størrelsen af en sådan bydel afhænger af de lokale forhold og betinges bl. a. af den kapacitet, man ønsker til visse af institutionerne. Man har således foreslået, at bydeles størrelse skulle bestemmes af skolernes kapacitet. Under de nuværende forhold bygges i Lyngby-Taarbæk kommune skoler, der kan tage børnene fra indtil 8.000 indbyggere. Bliver det endelige indbyggerantal således 14.000, må man regne med to skoler i Lundtofte byområde, og dette er der også afsat plads til. Den ene skole er allerede under opførelse og kommer på hjørnet af Lundtoftevej og Nøjsomhedsvej lige nord for Lundtofte kirkegård. Den anden skole, hvis gennemførelse ligger noget ud i fremtiden, vil komme øst for Hørsholmvejen i den sydlige del af Hjortekær.

Der er imidlertid mange grunde, der taler for at gøre bydelen større end 7-8.000, bl. a. den, at forskellige andre funktioner kræver et større folketal end 7-8.000 for at blive rentable eller passende. Her kan kun nævnes ting som biografteater, apotek, forsamlingshus med hotel, restauration og mødesale.

I en sådan bydel ville det være ønskeligt, om der kunne blive så megen industri, at samtlige bydelens beboere teoretisk betragtet kunne beskæftiges i selve bydelen enten ved industrien eller ved handel eller ved byens sædvanlige funktioner som håndværk, administration m. m.

Blandt bydelene under Lyngby-Taarbæk kommune vil Lundtofte være den, der bedst opfylder dette ønske, idet man her placerer to store industriområder, det ene syd for Lundtofte by på grænsen mod Lyngby byområde og det andet omkring Ny-møllevej ved Ravnholm fabrikkerne. Tilsammen omfatter disse 2 industriarealer næsten 64 ha, og der vil derpå kunne beskæftiges antagelig ca. 7.000 industribejdere eller næsten 50 % af samtlige arbejdsdygtige beboere i bydelen.

Signaturforklaring

- Eksist. Bygninger
- Eksist. offentlige o. l. Bygninger
- Industri
- Projektetede Bygninger
- Projektetede offentlige o. l. Bygninger
- Eksist. Dyr
- Projektetede Dyr
- Spærre Områder
- Spærre for Fremtidige

Lyngby-Taarbæk Kommune		Målestok 1:4000	Datum 15/2 1950
LUNDTOFTE Byplanmæssige, Bebyggelsesplan, udarbejdet efter foreliggende Projekter		Beregnet: ☐ Tegnet: ☒	Stadsingeniør
		Arkt.: ☐	<i>P. Rindom</i>
		Rev.: ☐	
		Rev. o. Udf. Jan 53 sk.	Nr. 6B 4554a

Noget andet er, at erfaringen viser, at selv om det indrettes på denne måde, og der skaffes tilstrækkelige boliger, vil mange industriarbejdere af den ene eller den anden grund foretrække at bo andre steder uden for bydelen.

På forskellig måde skønner man, hvor mange butikker, kontorer, klinikker, værksteder, der skal regnes med i en bydel, for at behovet skal være dækket.

For Lundtoftes vedkommende har man regnet med ca. 150 butikker, ca. 30 kontorer, ca. 10 forskellige offentlige kontorer såsom skatteindbetalingskontor, postkontor, telefoncentral, politivagt, jernbanekontor, bankkontor, sygekassekontor og sparekassekontor. Ca. 50 værksteder, ca. 20 klinikker eller lægekonsultationer o. s. v. og ca. 200 garager.

Ikke alle disse butikker placeres i forretningscentret ved det nye torv og ved stationen, for ca. halvdelen regnes at skulle være butikker for det lokale daglige behov, og man mener nu om stunder, at det vil være det rigtigste og mest praktiske at placere disse butikker for det daglige behov i små lokale butikscentre, hvert indeholdende omkring 10 butikker.

Her i Lundtofteområdet vil der blive 6 sådanne små lokale butikscentre. Det tillægges stor betydning, at butikkerne i disse centre ligger samlet så tæt som muligt. Spredes butikkerne rundt imellem beboelseshusene, er det ikke alene til gene for dem, der skal søge butikkerne, men også til gene for de omboende, og erfaringen viser, at handelen i de butikker, der ligger tæt sammen, bliver bedre end i den enlig liggende butik.

Af kulturelle institutioner i Lundtofte er der som tidligere nævnt regnet med to kommuneskoler med tilhørende skoleidrætspladser, et bibliotek, en forsamlingsbygning med mødesale, et biografteater, et hotel og en restauration og af sociale institutioner 3 spædbørnehjem, 3 børnehaver, 1 fritidshjem, 1 alderdomshjem og 3 aldersrenteboliger.

De kulturelle institutioner tænkes placeret ved bycentret, hvor der også tænkes placeret en dampbadeanstalt samt klinikker og konsultationer for tandlæge, læge, poliklinik, fødeklinik, apotek, sparekasse, bank, sygekasse, fagforeningskontor, kommunekontor, post-, telefon- og politikontorer.

Endvidere bliver der ved bycentret servicestationer og værksteder.

Kirke har Lundtofte jo allerede, den må eventuelt engang udvides, ligesom kirkegården muligvis bliver udvidet fra 2 til 4 ha. Spædbørnehjem og børnehaver lægges noget spredt i bebyggelsen, helst i nærheden af de lokale butikscntrer.

Som nævnt bliver der nærmest ved centret etagebebyggelse, her i Lundtofte 3-etages bebyggelse på vejen, der går fra det nye torv ved stationen ud til Lundtoftevej, og som betegnes Lundtofteparken.

Den gamle Lundtofte by vil efterhånden blive saneret for de faldefærdige huse og gårde, der findes i den, medens de bygninger, der er i nogenlunde stand, antagelig vil få lov at fortsætte. Man har ikke her planer om nogen større sanering, tværtimod vil man muligvis prøve på at opelske det gamle landsbypræg rundt om gadekæret, der forbliver som et offentligt anlæg.

En offentlig sportsplads bliver der på det nuværende sted ved S. Willumsensvej, medens den nye skole får sin sportsplads henne ved Nøjsomhedsvej og den kommende Hjortekærs-skole sin sportsplads liggende ved skolen.

Noget længere fra bycentret kommer så rækkehusbebyggelsen og villabebyggelsen. Der vil altid være ændringer i systematiseringen af en by, og det er der også her i Lundtofte, idet udviklingen har medført, at der i nærheden af Brede med den nuværende jernbaneholdeplads og rutebilcentrum er opført en hel del rækkehuse og 2-etages huse til trods for, at dette område ligger i nogen afstand fra det nye bycentrum ved Lundtofte station. Dette skyldes naturligvis, at den nye Lundtoftebane endnu ikke var bygget, da bebyggelsen skete ved Brede, således at de arealer var bedre trafikbetjente end arealerne ved Lundtofte, dengang bebyggelsen skete.

Det er jo i det hele taget den store vanskelighed ved disse nye bydannelser, at udviklingen på de forskellige områder ikke holder trit med hinanden og ikke kan bringes til det. I virkeligheden vil det jo være det rigtigste, at S-bane med station og motorvej med tilkørselsveje var byggede, inden byen blev udformet, men dette er jo ikke gennemførligt. Det er også vanskeligt med hensyn til forretningskvartererne, idet disse helst burde være bygget, inden boligbebyggelsen kom, men dette kan heller ikke lade sig gøre, idet de jo ikke har

nogen mulighed for at eksistere, før boligbebyggelsen kommer.

Med hensyn til arealer, der skal friholdes for bebyggelse og henligge enten som rekreationsarealer, afskærmningsbælter, kolonihavearealer eller eventuelt dyrkede arealer er Lundtofte bydel meget velforsynet. Rundt om de to industriarealer anlægges 30 m brede, beplantede bælter til afskærmning af industrien fra boligbebyggelsen. Langs Hørsholmvejen friholdes brede, grønne arealer. Fra gammel tid ligger der i bebyggelsen smukke små skove, f. eks. "Trydes Krat" ved "Troldehøj", "Runde Bakke", Ørholmparken og Bredekrattet, og langs med Mølleåen er der udstrakte enge og marker og kratskov, der vil blive bibeholdt ubebyggede. Særlig arealet nord for Lundtoftevej fra Dyrehaven over til Ravnholm vil efter planen fremtræde som udstrakte grønne, ubebyggede arealer til dels af stor skønhedsværdi såsom Dybendal og selve Mølleådalen.

I dette areal er der tænkt anbragt nogle permanente kolonihaver såvel øst som vest for Hørsholmvejen, ligesom der i dette areal ligger et kloakværk og et vandværk, men disse er jo nødvendige tekniske anlæg for bydelens liv.

Af planen ser man, at man har påbegyndt bebyggelsen af markerne i Hjortekær med den såkaldte "Systemhusby", lave enetages bygninger, enten rækkehuse eller dobbelthuse med tilhørende børnehave, legeplads og butikscentrum og udstrakte grønne plæner. Bebyggelsen ved Lundtofteparken med 3-etages bygninger er ligeledes påbegyndt, og selve butikshuset er under projektering. På industriarealerne har "Atlas" bygget den første del af sin projekterede store virksomhed, kølemaskinfabrik, og på det nordlige industriareal ved Nymøllevej er der også et par industrivirksomheder, der har bygget deres første huse.

For så vidt angår den del af Lundtofte byplanområde, der kaldes Brede, regnes der ikke med, at befolkningstallet vil stige væsentligt over det nuværende. Efter den foreliggende byplan af 1950 skulle det meste af det nu ubebyggede areal under Bredeområdet stadig henligge ubebygget som grønne arealer, en meget stor del ved f. eks. at inddrages under Fri-landsmuseet, men antagelig sker der en ændring, således at de Modeweg & Søn tilhørende arealer nord for Modewegsvej

bliver tilladt bebygget med funktionærboliger og fabriksbygninger til udvidelse af Brede fabrikker.

På planen er vist en grund for en Brede kirke. Det er dog ikke helt afgjort, at denne bliver på dette sted.

SAGREGISTER

- Aaby, købmand, 253.
Aalebakken, 75.
Aarbøger for nordisk oldkyndighed og historie, 122.
Aars (Aarhus), 211.
Aastråde, 18, 246.
Abildgaard, 7.
Absalon, 262.
Adrian Smed, 195.
Adersdatter, Maren, 212, 213.
Adersen, Hans, 211, 213.
Adersen, Peder, 206, 207.
Agier, proprietær, 229.
Ahlefeldt, Carl von, 54.
Albertinelyst, 31.
Aldershvile, 243.
Alexandrine, dronning, 9, 234, 235, 236.
„Almindelige handelskompagni, Det“, 180.
Amalienborg, 233.
Anders, 193, 194, 195.
Andersdatter, Gudnilde, 196, 197, 198.
Andersdatter, Johanne Marie, 32, 40.
Andersdatter, Karen, 40.
Andersen, Anders, 39, 40, 211, 212, 213, 214.
Andersen, Bendt, 37.
Andersen, Claus, 203.
Andersen, Hans, 164, 202, 216, 217, 218.
Andersen, Heinrich, 38.
Andersen, Lars, 34.
Andersen, Peder, 38.
Andresdatter, Karen, 199.
„Arkona“, borgen, 262.
Arnet, Anne Marie, 55, 56, 57.
Arnet, John Friederich, 54, 55, 181.
Arnholdt, Jørgen, 228.
Asmussen, grosserer, 242, 252.
„Atlas“, 275.
Badskår, 206, 217, 218.
Badstuber, Poul, 264, 265.
Bager, Lars, tømremester, 58, 60.
Bagsværd, 12, 22, 104, 195, 213, 262.
Bagsværdgaard, 262.
Bagsværd sø, 72, 243.
Bagsværdvej, 22, 112.
Ballerup, 27, 58.
Bakkegaard, 13.
Bang, Olle Jensen, 203.
Barselonne, 183.
Baune allé 227.
Baunegaard, 24, 30, 31, 34, 35, 36, 40.
Becker, Karl, 110, 112.
Bendix, Fritz, 15.
Bendsen, Carl, landmand, 41.
Bendsen, Christian, 41.
Bendsen, Johan, maskinmester, 36, 41.
Bendsen, Johanne, 41.
Bendsen, Peter, gaardejer, 41.
Bentesdatter, Bente, 210.
Bentzen, jernstøber, 11.
Bentzen, Chr. F., øjenlæge, 17.
Benzon, Alfred, apoteker, 15.
Benzon, Otto, apoteker, 15.
Benzon, Vilhelm, professor, 15, 234.
Binder, Georg, fabrikant, 7, 49, 247, 252.
Bispebjerg, 214.
Bistader, 171, 201.
Bjerg, Johannes, professor, billedhugger, 52.
Bjælkeagergaard, 270.
Bjælkeagervang, 265.
Blaataarn på Københavns slot, 193, 195, 196, 211, 216.
Bleggaarden, 227, 238.
Bloksbjerg, 79.
Blom, justitsraad, 27.
Blovstrød, 3, 197.

- Bobé, Louis, dr., 243.
 Bodolfi kloster, 187, 188.
 Boghvede, 201.
 Boiesen, Hans, 203.
 Bondebyen, 22, 38, 46, 102, 231, 238, 267.
 Borby, Anna, 252.
 Borgerdydskolen, 3.
 Borch, professor, 58—61.
 Borgbjerg, F. J., 46.
 Bornholms klipper, 148.
 Borrevang, 264.
 Borup, højskoleforstander, 243.
 Boye, Vilhelm, 92, 97.
 Brede, 74, 85, 95, 97, 102, 142, 239, 241, 263—276.
 Brede kirke, 276.
 Bredekrattet, 275.
 Brede ladegaard, 102.
 Brede mølle, 208, 243, 244, 264.
 Bredeparken, 269.
 Brede skole, 266, 267.
 Bredvig, 173.
 Bregnerød, 12.
 Bremerholm, 195, 198, 216.
 Bretagne, 81.
 Brodersen, Johan, dr., 256.
 Bromme, 75.
 Bronzealderen, 98—154.
 Brun, Frederikke, 243.
 Brunborg, 49, 238, 244.
 Bruun, C. K., 179.
 Bruun, Malthe, 54.
 Bryde, Niels, 200.
 Bryde, Laurids Nielsen, 206, 210, 213.
 Brænde, 188, 190, 194, 196.
 Brønshøj, 169, 176, 196, 200, 262.
 Buddinge, 12, 22, 25, 104.
 Burghby (Amager), 262.
 Byg, 169, 170, 171, 188, 201.
 Bylov, Engelke Heinrich, kammerherre, 186.
 Bændt, mægler, 185.
 Bøhmen, 123.
 Carlshøj, 12, 18, 31—41, 269.
 Caroline Amalie, enkedronning, 25, 27, 231, 233, 235.
 Caspers, Anna, 205.
 Cavling, Henrik, redaktør, 12, 28.
 Charlottenlund skov, 104.
 Christensen, Peder (tingmand), 57, 58, 60, 208.
 Christensen, Werner, 245.
 Christiansen, Chr., tømremester, 8.
 Christoffersen, Morten, 206.
 Christophersen, Viggo, 17, 18, 21.
 Christian IV, 199.
 Christian V, 54, 219.
 Christian VI, 191, 219.
 Christian VII, 191, 220, 221, 222, 225.
 Christian VIII, 226.
 Christian IX, 17.
 Christian X, 25, 233, 234, 235, 236.
 Christiansborg „Hofteater“, 16.
 Christianshavn, 188.
 Clausen, Mikkell, byskriver, 204.
 Clemendsen, Niels, 194.
 Clemindsen, Maren Jes, 214, 215.
 Cohn, vexelmægler, 15.
 Dalby i Skaane, 231.
 Dalhoff, Jens, 54.
 Damgaard, 12.
 Damhuset, 255.
 Danmarks naturfredningsforening, 7.
 Danmarksvej, 269.
 „Dannebrog“, kongeskibet, 236.
 Danneskjold-Samsøe, Chr., 15.
 Dansebakken, 71, 99, 102.
 Dansk kvindesamfund, 4, 5, 8.
 Danzig, 163.
 Davidsen, Hans, 38.
 Dionysi marked, 195.
 Ditlevsen, distriktslæge, dr. med., 230.
 Donfloden, 119.
 Dons, fuldmægtig, 223, 224.
 Drachmann, Holger, 92.
 Drejer, Jacob, 209.
 Drejer, Niels, 204.
 Drewsen, Johan Christian, papirfabrikant, 265, 266.
 Drewsens minde, 12.
 Dronningevadsvej, 185.
 Duncan, Hartvig, 114—120, 142, 143, 265, 266.

- Dybendal, 266, 275.
 Dybendalsvang, 265.
 Dyrehavegaard, 83, 84, 102, 266, 269.
 Dyrehavestenen, 149, 150.
 Dyrehavsbakken, 20, 77, 78, 103.
 Dyrehuset, 204, 212.
- Eckepenge, 166, 167.
 Egegaarden, 265, 266, 269.
 Egehuset, 255.
 Ejsgaarden, 114, 143, 144.
 Elben, 81.
 Ellegaard, 13.
 Eller, Chr. Siegfried, 179.
 Eller, Edv., sognepræst i Varde, 179.
 Eller, Hans Bruun, vinhandler, 55, 56,
 177—192.
 Eller, Laurentia Georgeola, 180.
 Eller, Mathias, C. S., 178, 179.
 Eller, Nanzy Margrethe, 177, 178, 185.
 Ellinger, Oscar, professor, 228.
 „Elverhøj“, 240
 Emdrup, 203, 262.
 Engelsborggaarden, 23, 110, 113.
 Engelsborgskolen, 46, 102, 110.
 Engelsborgvej, 48.
 England, 75, 86, 101.
 Enkedronningens æblehave, 233.
 Eremitagen, 72, 89, 90, 91, 104, 153, 219,
 220—226, 231, 246, 254.
 Eremitagesletten, 82, 90, 103, 148, 155,
 222, 245.
 Erik Glipping, 260
 Eriksdatter, Johanne, 32.
 Eriksen, Anders, 39, 40.
 Eriksen, Dorothea, 32.
 Eriksen, Johs. Chr., 36.
 Eriksen, O. H., statsskovfoged, 36.
 Ermelunden, 76.
 Eschildsen, 187.
 Eskildsen, Hans, 205.
- Faar, 171, 172, 200.
 Farum, 88, 166.
 Feddersen, 224.
 Feierskovske vænge, 49.
 Fenneberg, Paul, borgmester, 251.
 Ferdinand, arveprins, 226.
- Fileværket, 253, 254, 255.
 Finland, 85, 90.
 Finnerup lade, 260.
 Flyvepladsen, 102.
 Folehaven, 104.
 Folevad, se Fuglevad.
 Folkeparken, 250.
 Forfatterforeningen, 5, 8.
 Fortunen, 22, 23, 29, 50, 80, 82, 83, 89,
 90, 92, 102, 103, 123, 146, 266, 268, 270.
 Fortunfortet, 146.
 Fortunporten, 147, 154.
 Fraas, Vald., skoleinspektør, 243.
 Frandsen, Anders, skolemester, 199.
 Frandsen, Jens, 203.
 Frankrig, 3.
 Fransk forening, 20.
 Frederik, arveprins, 181, 182, 185, 186.
 Frederik III, 53, 264.
 Frederik IV, 54.
 Frederik V, 179, 180, 191, 219.
 Frederik VI, 191.
 Frederik VII, 89, 90, 142, 225, 226.
 Frederiksberg, 58, 60.
 Frederiksberg len, 200.
 Frederiksdal, 58, 60, 72, 104, 105, 153,
 165, 167, 170, 172, 204, 242, 244, 250,
 262.
 Frederiksdal mølle, 243, 244.
 Frederiksdals kro, 153.
 Frederiksen, Frederik, ridefoged, 213,
 215.
 Frederikssund, 88.
 Fredelighed, 12.
 Friboeshvile, 250.
 Friis, apoteker, 20.
 Friis, Dagmar, 20.
 Frikorpsmand, 175.
 Frilandsmuseet, 244, 246, 276.
 Frisch, Aage, 4.
 Frisch, Betsy, 231.
 Frisch, Gyrithe, 3, 4, 19, 20, 21, 232.
 Frisch, Hartvig, justitsraad, 56, 57.
 Frisch, Hartvig, skolebestyrer, 3, 231,
 232.
 Fuglevad, 29, 77, 95, 97, 108, 109, 110, 111,
 142
 Fuglevad mølle, 142, 208, 243, 244, 250.

- Fuglevad vandmølle, 105.
 Fuglsang, 12, 233.
 Fuglsangssøen, 78, 79, 103, 154.
 Fureaaen, 247.
 Furesø, 72, 88, 104, 154, 166, 240, 261.
 Fyn, 149, 190.
 Fæstebonde, 162.
 Fæstningskanalen, 76, 229, 230.
- Gad, politiassistent, 124, 126.
 Gade, Jacob, komponist, 269.
 Gade, N. V., komponist, 15.
 Gamle smedie, 255.
 Gl. Holte, 268.
 Gammelosegaard, 13, 41.
 Gamrath, P., pastor, 251.
 Garderhøj, 103.
 Geelskov, 72, 75, 86, 104, 173.
 Gentofte, 5, 27, 28, 35, 48, 104, 212, 230, 241, 243.
 Gentofte kirke, 35.
 Gentofte kommunes historisk-topografiske selskab, 245, 246, 250.
 Gjentoftegaard, 262.
 Gladsaxe, 12, 27, 48, 200, 250.
 Glob, Johannes, kunstmaler, 140, 241.
 Glob, P. V., 110.
 Godthaab, 253, 254.
 Goldschmidt, dr., 17, 23.
 Gottschalek, Albert, 49.
 Gramlille, 5.
 Graulund, købmand, 54.
 Grundtvigs højskole, 6, 241, 242, 243.
 Grydehøj, 122.
 Guldman, N. C., civilingeniør, 36.
 Gurre, 261.
 Gørtler, Hans, 194.
- Haastrup, Hans Peter, 40, 41.
 Hage, Hother, godsejer, cand. theol., 84, 266, 269.
 Hald, herregaarden, 24.
 Halland, 196.
 Hamann, bager, 20, 24.
 Hamann, Julie, malerinde, 20.
 Hammelev, lærer, 12, 13.
 Hans, hr., 203.
 Hansdatter, Anne, 210.
 Hansdatter, Elisabeth, 199, 200.
 Hansen, Erik, gaardmand, 124, 133.
 Hansen, Frederik, stud. mag., 20.
 Hansen, Hans, urtekræmmer, 34.
 Hansen, J. J., forstander, 241, 242, 243, 251.
 Hansen, lakaj, 25, 232.
 Hansen, Marie, skolebestyrerinde, 20.
 Hansen, Morten, skovløber, 216, 217, 218.
 Hansen, Niels, 193, 207.
 Hansen, Søren, militærlæge, 121.
 Hansen, Valentin, 199, 207, 208.
 Hartmann, I. P. E., komponist, 15, 254.
 Hartvig, Jørgen, kleinsmed, 203.
 Hasselbalch, fabriksejer, 244.
 Haven, von, magister, 184.
 Havre, 169, 170, 188, 201.
 Heger, kammerraad, 178.
 Heiberg, Johanne Luise, 21.
 Heins, Albret, 264.
 Hellerup, 4, 11, 28.
 Helsingør, 27, 44.
 Henrich, Jan, kaptajn, 180.
 Henriksen, muremester, 227.
 Henriques, Martin, 15.
 Herbach, Anne, 203.
 Herbach, Frederich Caspar, 53, 250.
 Herbach, Kaspar, 53, 54.
 Herbst, assistent, 124, 125, 128.
 Herdahl, Carl, redaktør, 11, 25.
 Herlev, 12, 27.
 Herstedvester, 215.
 Hessensteen, P., 181, 182.
 Heste, 171, 172, 200.
 Historisk billedmuseum, 247.
 Historisk-topografisk selskab for Lyngby-Taarbæk kommune, 3—10, 241, 242, 246, 247.
 Hjortekær, 36, 82, 263, 266, 268, 270, 272, 275.
 Hjortekærporten, 147.
 Hjortekærshuset, 26.
 Hjortekærsskolen, 274.
 Hjortholm, bispeborg, 153, 154, 250, 260, 261, 262.
 Hof, Bastian, skomagere, 204.
 Hof- og stadsretten, 224.
 Holck, Thomas, 200, 205.

- Holland, 90.
 Holland (Kroen), 185, 243.
 Hollandia, 5.
 Hollands rejsestald, 12, 20.
 Holmegaard, 102.
 Holstein, storkansler, greve, 54.
 Holsøe, H. V., befragter, 251.
 Holtschards, Anna Dirich, 53, 54.
 Hotel Lyngby, 8, 16, 18, 21, 46, 63, 182,
 232, 234, 242, 244.
 Hoveripligt, 166, 167.
 Hugenotterne, 3.
 Humletofte, 87.
 Hummeltoftevej, 21, 147.
 Hunæus, Johan Jørgen, 37.
 Hunæus, Vogler Frands, smed, 58, 60.
 Husum, 198, 209.
 Hvidegaard, 3, 101, 102, 123, 124, 125,
 133, 136, 145, 146, 154.
 Hvidegaardsfundet, 127, 129, 131, 134,
 135, 136, 138, 142.
 Hyldegaard, 12.
 Høeg, Hans, 58, 60.
 Høffding, professor, 4.
 „Højfolket“, 86.
 Højres arbejder- og vælgerforening, 17.
 Hørdum, Chr., forretningsfører, 44.
 Hørsholm, 268.
 Hørsholmvej, 84, 102, 268, 271, 272, 275.
 Hørup, Viggo, 265.
 Høsterkjøb, 262.
 Høstudbytte, 170.
 Høstvej, 39, 227.
 Høveltegaard, 3.

 Ibsen, I., 60.
 Ibsen, Klemmen, 215.
 Ibsen, regimentskirurg, 125—128.
 Ibsen, pastor, 117.
 Ibstrup, 167, 208.
 Indien, 81, 148.
 Idasgaard, 3.
 Ingemann, 261.
 Irland, 86.
 Isenberg, Herman, 264.
 Islev, 198.
 Iversen, Asta, 21, 228, 232.
 Iversen, Michael, skolebestyrer, 228, 232.

 Jacobsen, Chr., kammerraad, 12, 32, 34,
 36, 37, 39.
 Jacobsen, Lars Olsen, vognmand, 35.
 Jacobsen, Marie Eresa, 36.
 Jacobsen, Niels, 38.
 Jacobsen, Niels Peter, gaardmand, 12,
 36, 40.
 Jacobsen, Ole, 12, 35, 36.
 Jacobsen, Peder, 200.
 Jacobsen, Peter Linnert, 35, 36.
 Jacobsen, Sylvester, sognefoged, 162,
 163, 176, 198—203, 205, 208, 210.
 Jensdatter, Anne, 58, 60.
 Jensdatter, Valborre, 199.
 Jensen, Aage Dannemand, 177—192.
 Jensen, Anders, 40.
 Jensen, Anders, gaardejer, 58, 59.
 Jensen, Christen, skrædder, 204.
 Jensen, Erik, 32, 39, 40.
 Jensen, Georg, proprietær, 12, 19.
 Jensen, Hans, 216, 217.
 Jensen, Harald Lønborg, 269.
 Jensen, Jens, 214.
 Jensen, Jens, brygger, 200, 203.
 Jensen, Jørgen, 13.
 Jensen, Laurids, 207.
 Jensen, Mads, 32, 40.
 Jensen, Niels, 32, 36, 213.
 Jensen, Peder, 58, 60.
 Jensen, Sidsø, 58.
 Jensen, Vilhelm (Lehwald), premier-
 løjtnant, 234, 236.
 Jensen, Saxe, 213, 215.
 Jepses, Anne, 213.
 Jernalderen, 134, 151—155.
 Jernbanevej, 48.
 Jernbanevolden, 229.
 Joachim, Behrend I., stadsmægler, 56.
 Johansen, K. Friis, professor, 136.
 Juliane, Marie, dronning, 191.
 Jylland, 88, 90, 149, 152, 162, 165, 213,
 Jægersborg, 22, 166, 268.
 Jægersborg allé, 13.
 Jægersborg dyrehave, 50, 71, 155, 219—
 224, 231, 243, 253, 264, 266, 270, 275.
 Jægersborg hegn, 104, 253.
 Jægersborg slot, 219, 221, 225.
 Jægersborgvej, 22.

- Jægerspris, 177, 178, 179.
 Jægertid, 74.
 Jørgensdatter, Anne, 211, 212, 213.
 Jørgensen, Anders, 34, 40.
 Jørgensen, C. H., 91.
 Jørgensen, Chr., 38, 40.
 Jørgensen, H., lærer, 242, 251.
 Jørgensen, Johanne Marie, 38, 40.
 Jørgensen, Lars, 35, 36, 40.
 Jørgensen, Nelaus, 210.
 Jørgensen, Oluf, sognefoged, 161.
 Jørgensen, Peter, 13, 41.

 Kalve, 200.
 Karlshøjgaard, 102.
 Kathrine, vaskekone, 60.
 Kibenich, Andrea, 253—259.
 Kildegaard, 13.
 Kildehuset, 138, 255.
 Kildesøen, 79.
 Kirkegaard, Emil, elektriker, 148.
 Kirkerup, I., hofbygmester, 223.
 Kirkestræde, 7.
 Kirke Værløse, 72.
 Kjeldsmose, 265.
 Klampenborg, 20, 83, 146, 253, 254, 256.
 Klampenborgvej, 50.
 Klædeboderne, 181.
 Kofoed, møller, 12.
 Kolbiørnsen, Reventlov Høi, 222.
 Kompagnistræde, 202.
 Kong Salomons apotek, 254.
 Kongelig Frederiks hospital, 227.
 Kongelige teater, 50, 261.
 Kongens have, 231.
 Kongens Lyngby. se Lyngby.
 Kongeport, 235.
 Kongevejen, 5, 7, 29, 86, 185, 244, 250, 268.
 Kongevejens skole, 267.
 Korfitsen, 222.
 Korsberg, vinhandler, 188.
 Kratzenstein, 178.
 Krogbjerggaard, 32, 34, 36, 37, 39, 40.
 Krohn, G., sognepræst, 241.
 Krudtmøllen, 166.
 Kuhlau, 240.
 Kulsviervej, 43, 267.

 Kvartalsskat, 164.
 Kvier, 200.
 Kvæg, 171.
 København, 3, 17, 20, 27, 44, 56, 60, 61, 128, 161, 163, 165, 166, 167, 175, 177, 178, 181, 185, 187, 193, 196, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 206, 208, 209, 211, 218, 219, 222, 231, 254, 256, 268.
 Københavns amt, 55, 56, 110, 122, 173.
 Københavns amts avis, 18.
 Københavns amts birketing, 57, 224.
 Københavns diplomatarium, 262.
 Københavns kommune, 31, 34, 36, 39, 40, 270.
 Københavns len, 199.
 Københavns omegn, 166, 174, 178.
 Københavns slot, 198.
 Køgeegnen, 166.
 Køer, 172, 200.
 Kørbitz, rigsadmiral, 173.

 Laasby, 211.
 La Cour, Jørgen, højskoleforstander, 92, 97, 230, 231.
 Lambertsen, Arved, kgl. visiterer, 200.
 Landbrugsskolens grund, 104.
 Landgilde, 165, 168, 170, 171, 205.
 Larsen, Anders, sognefoged, 38.
 Larsen, Jacob, 31, 34, 35.
 Larsen, Lars, 13.
 Larsen, Peder, 200.
 Larsen, Svend Aage, værkfører, 253.
 Larsen, Søren, 204.
 Lauridsdatter, Sidse, 214, 215.
 Lauridsen, Hans, kirkeværge, 161, 208.
 Lauridsen, Maren, 214.
 Lauridsen, Niels, 210.
 Lauritsen, Thyre Niels, 210.
 Lauritzen, Poul, kontorchef, 252.
 Leed, Hagen Pedersen, vinhandler, 55, 177, 178, 181, 183.
 Legat til Lyngby sogns fattige, 161, 162.
 Lehn, Abraham, 54.
 Lehnertsen, Peder, 35.
 Lehwald, Carl, repræsentant, 242, 251.
 Lehwald, Georg, 22—28, 36.
 Lembcke, Christoffer, justitsraad, 234, 235.

- Lemche, Gyrithe, 3—21, 47, 237—243, 245, 246, 247, 250, 251.
- Lemche, Hans Henrik, operasanger, 21.
- Lemche, Hans Jacob, direktør, 251.
- Lemche, Johan, kredslæge, 4, 5, 8, 10, 11—21, 46, 47, 53—64, 110, 182, 219—234, 242, 243, 260, 261, 262.
- Lemche, Søren, 16.
- Leene (Pige i „Store kro“), 58, 59.
- Leopold, Sv., forfatter, 241.
- Liebmann, professor, 133.
- Lieps hus, Peter, 26, 91, 103, 152.
- Lille kjøbmagergade, 181.
- Lille Lyngby sø, 236.
- Lillemosegaard, 86.
- Lille rævehøj, 139, 140, 141.
- Lille Ørholm, 263, 265, 268, 269, 270.
- Limé, Hans, snedker, 204.
- Lindegaard, 31, 33, 37, 38, 40, 41.
- Lisbeth (Pige i „Store kro“), 58, 59.
- Lissabon, 180.
- Lohse, frk., 250.
- Lolland, 154, 165.
- Lorck, vexelmægler, 15.
- Lorentzen, dyrlæge, 242.
- Louisekilde, 244, 250.
- Lovise, dronning, 191, 231.
- Ludvigshave, 154.
- Lund, 231.
- Lund, Anders Christian, 37.
- Lund, Carl, kammerraad, 12, 18, 25, 38, 39, 41, 269.
- Lund, Christian, 34.
- Lund, Henrik, 35, 37, 38.
- Lund, Jørgen, 32, 34, 35, 36, 37, 39.
- Lund, Marie Bertine, 35.
- Lund, Peder, møllejer, 23, 24, 38.
- Lundsvej, Peter, 38.
- Lundtofte, 22, 29, 35, 72, 102, 114, 119, 120, 143, 146, 155, 164—167, 169—172, 203, 210, 242, 263—275.
- Lundtoftebanen, 274.
- Lundtofte flyveplads, 140.
- Lundtoftesfundet, 142.
- Lundtoftegaard, 114, 121, 266, 270.
- Lundtoftegade, 270.
- Lundtofte kirke, 269, 270, 274.
- Lundtofte kirkegaard, 272, 274.
- Lundtoftekraniet, 121.
- Lundtofte mark, 122.
- Lundtofteparken, 274, 275.
- Lundtofte skole, 266, 267.
- Lundtoftevej, 37, 266, 267, 269, 270, 272, 274, 275.
- Lyceum, 3, 4.
- Lyebus, Dorete, 204.
- Lyngby 3—275.
- Lyngby arbejderforening, 19, 25.
- Lyngby bank, 251.
- Lyngby borgerlige forening, 11, 25, 228.
- Lyngbygaard, 31, 32, 34, 35, 36, 39, 40, 41.
- Lyngby grundejerforening, 227—230.
- Lyngby hovedgade, 5, 8, 22, 49, 63, 227, 230.
- Lyngby kirke, 29, 243, 246.
- Lyngby kirkebakke, 184.
- Lyngby kirkegaard, 174, 177.
- Lyngby gamle kirketaarn, 234.
- Lyngbykredsens konservative klub, 17.
- Lyngby landboskole, 102, 242, 243.
- Lyngby mose, 71, 75, 77.
- Lyngby mølle, 38, 53, 58, 60, 168, 171, 207, 243.
- Lyngby sogneraad, 46, 228.
- Lyngby sparekasse, 251.
- Lyngby station, 44.
- Lyngby sø, 5, 7, 27, 48, 50, 75, 86, 97, 102.
- Lyngby torv, 49.
- Lyngby Vedbæk banen, 42, 50.
- Lyngge, 200, 203.
- Lystofte, 102, 265, 268, 269.
- Lystoftevej, 270.
- Længen, 255.
- Løssomraader, 81.
- Løv, kammertjener, 186.
- Maaløv, 27.
- Maanedskontributioner, 164.
- Madsdatter, Maren, 206, 207.
- Madsen, A. P., kaptajn, 140.
- Madsen, Anders, 32, 37, 39.
- Madsen, F., overlærer, 241, 242, 243, 246, 251.
- Madsen, Jens, 32, 39.
- Madses, Johanne, 218.
- Maglegaard, 12.

- Maire, le, 24.
 Malmmosen, 72.
 Malt, 201.
 Maltby, grosserer, 269.
 Marielyst, 12.
 Marsk Stig, 260.
 Marstrand, Vilhelm, 73, 246.
 Meza, Ida de, frk., 20.
 Michels, Karen, 213.
 Mikkelsen, Peder, 164.
 Modeweg & søn, a/s, 267, 276.
 Mogensen, Else Jens, 201.
 Mogensen, Jens, 200.
 Monck, justitsraad, 183, 184.
 Mourier, Charles, proprietær, 3.
 Moyel, Anne Marie, se Arnet, Anne Marie.
 Moyel, David, 57.
 Munch, justitsraadinde, 185, 186.
 Munch, Malene Larsdatter, 53, 57—64.
 Musikhuset, 10.
 Müffelmann, Alvilda, 233.
 Müffelmann, grosserer, 233.
 Müffelmann, Hother, forpagter, 5.
 Müller, apoteker, 254.
 Müller, S., museumsdirektør, 110.
 Møballe, overbibliotekar, 242, 243, 246, 251.
 Mølleaaen, 6, 29, 42, 72, 77, 79, 82, 102, 174, 209, 232, 250, 253, 254, 263, 267, 275.
 Mølleadalen, 267, 275.
 Møllehuset, 255.
 Møller, Carl, 20.
 Møller, Henrik, 165, 166, 167, 170, 172.
 Møller, Lauritz, købmand, 17, 19.
 Møller, Mads, 60.
 Møller, Montebello, 12, 13.
 Møller, Nikolejvitz, 12.
 Møller, Valdemar, 193—218.
 Møllevangen, 104.
 Mønboe, Johannes Jens, 214.
 Mørkhøj, 262.
 Nationalmuseet, 84, 86, 90, 110, 140, 144.
 Nebelon, professor, 254.
 Neumann, Victor, 16.
 Niclaussøn, Hans, 210.
 Nielsdatter, Ane Margrethe, 39.
 Nielsdatter, Bente, 40.
 Nielsen, gaardejer, 12.
 Nielsen, Anders, gaardmand, 12.
 Nielsen, Anders, 203.
 Nielsen, A. J., frk., 250.
 Nielsen, Christen, kromand, 53, 57—64.
 Nielsen, Hans, 207.
 Nielsen, Ingvar, tømremester, 242, 251.
 Nielsen, Jens, 215, 216.
 Nielsen, Jens Peter, 13.
 Nielsen, Johanne Marie, 36.
 Nielsen, Jørgen, (tingmand), 57, 58, 60.
 Nielsen, Laurits, smed, 195.
 Nielsen, Markus, 200.
 Nielsen, Mathias, 37.
 Nielsen, Matis, kirkeværge, 161, 170, 176, 203, 208, 215.
 Nielsen, Morten, 58, 59.
 Nielsen, Ole, 175, 208.
 Nielsen, Olle, 206.
 Nielsen, Peder, vægter, 58, 59.
 Nielsen, Poul, tingskriver, 200.
 Nielsen, Vilhelm, 13.
 Nielses, Bodil, 210.
 Nilausen, Oluf, 196, 197.
 Nivaabugten, 104.
 Norden, 101, 150.
 Nordre Onsgaard, 4, 11, 15, 16.
 Nordsjælland, 154, 176.
 Norge, 75, 90, 148, 220.
 Norske skov, 71, 96, 102, 231.
 Nygaard, 250, 251.
 Nyløkkegaard, 41.
 Nymølle, 143, 263, 264, 266, 267.
 Nymøllevej, 272, 275.
 Nystrøm, Eiler, 243, 244, 250.
 Nærum, 44, 50, 57, 254, 268, 271.
 Næs, 122.
 Nøjsomhed, 265.
 Nøjsomhedsvej, 267, 269, 270, 272, 274.
 Nørgaard, departementschef, 233.
 Nørgaard, kaptajn, 227.
 Nørgaard, Ingvard, sogneraadsformand, 247, 251.
 Nørregade, 32, 34, 200, 204.
 Nørre Halland, 195.
 Nørreport, 194.

- Oberkampff, regimentskvartermester, 185.
 Oberkampff, Marie Sophie, 185.
 Oderfloden, 81.
 Oehlenschläger, 21.
 Oldnordisk museum, 92, 98, 104, 105, 123, 124, 125, 138.
 Oldenborg, birkedommer, 17, 234.
 Oldenborg, fru, 17.
 Olufs, Malene, 210.
 Olsen, kammerassessor, 12.
 Olsen, hospitalsforstander, 12.
 Olsen, Anders, 195.
 Olsen, Christen, 215.
 Olsen, Hans, gaardmand, 116.
 Olsen, Ida, 12.
 Olsen, Laurids, 204.
 Olsen, Mogens, 208.
 Otterstrøm, C. V., magister, 242, 251.
 Ordrup, 12, 208.
 Ordrup kro, 17.
 Ordrup mose, 77, 78, 207.
 Ordrup vang, 207.
 Oslofjorden, 90.
 Outzen, lærer, 256.
 Overskyldraadet, 51.

 Palle, procurator, 61.
 Pallesen, Jørgen Niels, tingmand, 58, 60.
 Palæet, 250.
 Palæstina, 81.
 Pedersen, Anders, 202, 203.
 Pedersen, Ellen, 202.
 Pedersen, Erich, 39, 40.
 Pedersen, Hans (i Brønshøj), 200.
 Pedersen, Hans, lyngbypræsten, 196.
 Pedersen, Jens (i Gladsaxe), 200.
 Pedersen, Jens (i Lyngby), 200.
 Pedersen, Jørgen, husmand, 92, 216, 217, 218.
 Pedersen, Lars, 35.
 Pedersen, Mette, 218.
 Pedersen, Olluf, 203.
 Pedersen, Peder, 209.
 Pedersen, Rasmus, 210.
 Pedersen, Susanne, 202.
 Pedersen, Svend, 193—198, 203, 207, 217, 218.

 Persen, Per, gaardmand, 12.
 Pest, 161, 162, 163.
 Petersdatter, Jensigne, 41.
 Petersen, Ane Sophie, 41.
 Petersen, C. G., boghandler, 12, 246.
 Petersen, Johanne Marie, 41.
 Petersen, Johannes, manufakturhandler, 242, 251.
 Petersen, Jørgen, 31, 37, 38, 40.
 Petersen, Karen, 41.
 Petersen, Niels, ringer, 258.
 Petersen, Peter, 13.
 Petz, Jacob, 53, 204.
 Piper, Emil, 18, 25, 38, 46, 228, 230, 234.
 Piper, frue, 19.
 Plessen, Scheel, amtmand, 57, 60, 61.
 Polen, 88, 90.
 Politiken, 28.
 Portugal, 81.
 Posemandens hus, 146.
 Poulsdatter, Ellen, 38.
 Poulsen, Sidsel Hans, 210.
 Preisler, restauratør, 11.
 Prinsessehøjen, 71, 102.
 Prinsessestien, 48, 229, 233.
 Pritzel, frk., 20.
 Pritzel, Sophus, fabrikant, 18.
 Propforeningen, 228.
 Provianthuset, 166.
 Præstesletten, 82, 91.
 Præstevang, 76.

 Raadvad, 47, 104, 148, 253—259, 266, 267.
 Raadvad hotel, 254.
 Raadvadhøj, 254.
 Rantzau, Chr. F. E., hofjægermester, greve, 219—225.
 Rasbek, skræddermester, 185, 191.
 Rasmusdatter, Anne, 195.
 Rasmussen, fru, 250.
 Rasmussen, Isak, murermester, 208.
 Rasmussen, Lehnert, 35.
 Rasmussen, Niels, 215.
 Rasmussen, Rasmus, 39.
 Rastrup, J. A. C., 39, 50, 241—252, 263.
 Ravnholm, 104, 263, 267, 275.
 Ravnholmfabrikkerne, 272.
 Ribe amtstidende, 179.

- Riedewaldt, forstraad, 138.
 Rohde, A., 224.
 Rokkehøj, 102
 Rosen, kammerherre, 23.
 Rosemeier, Henrik, 208.
 Rosemeier, Margrete, 208.
 Rosendal, H., højskoleforstander, 241, 242.
 Rosenlyst, 269.
 Roskilde, 88, 195.
 Roskilde bispestol, 262, 263.
 Roskilde domkirke, 25.
 Rostgaard, Hans, ridefoged, 176.
 Rostrup, slotsforvalter, 12, 232.
 Rousseau, 178.
 Rude skov, 196.
 Rug, 169, 170, 171, 188, 189, 201.
 Runde bakke, 269, 275.
 Rusland, 90.
 Rustenborg, Gl., 3, 4, 244, 250.
 Rustenborg, Hotel, 11, 12, 17, 23, 25, 228.
 Rustenborgvej, 4, 7, 8, 40.
 Rydahl, kontorchef, 230.
 Ryder, Vilh., 16.
 Rygen, 81.
 Rygner, H. V., stadsingeniør, 29—41.
 Rævehøj, 102, 270.
 Røde port, 83.
 Rødovre, 218, 262.
 Rørdam, Holger, pastor, dr. phil., 228, 230, 233, 234.
 Rørdam, Peder, sognepræst, 13, 23, 26, 27.
 Rørdamsvej, Peder, 76.
 Salicath, Vibeke, 232.
 Sallathe, vinkyper, 180.
 Salvegarden, 205.
 Samuel, hr., 204.
 Sandøe, malermester, 244.
 Sankt Johannes stiftelsen, 17.
 Sarauw, G., museumsassistent, 110, 112.
 Schandorph, Sophus, 235, 236, 240.
 Schalls hus, 31.
 Scharffenberg, etatsraadinde, 265.
 Schnorr, ingeniør, 24.
 Schou, Axel, garver, 250.
 Schubart, Carl, 12.
 Schäffergaarden, 4.
 Schönheyder, kammeradvokat 223, 224.
 Seby, Heinrich, 110.
 Selbach, smed, 259.
 Serritslev, 262.
 Sidse, 204.
 Silkefabrik, 7.
 Simmen, brygger, 204.
 Sinding, fru, 242, 250, 252.
 Sivortsen, Sivert, 204.
 Sjølland, 154, 165, 195, 211.
 Sjøllands bispestol, 190.
 Sjølsø, 75.
 Skåne, 90.
 Skjelhøj, 92, 93.
 Skjoldager, lærer, 12, 13, 266.
 Skodsborg, 20.
 Skolestræde, 270.
 Skotte, Willum, handskemager, 203.
 Skovlunde, 203.
 „Skyttens hus“, 270.
 Slagelse, 3.
 Slesvigske sten, 91, 231' 254.
 Slotsparken, 182.
 Smager, Oluf Olsen, skrædder, 194.
 Smed, Jacob, 203.
 Smed, Mathias, 58, 59.
 Smedebakken, 29, 47, 49, 52, 102, 237, 238, 244.
 Smidt, C. M., arkitekt, 241, 242, 243, 251.
 Sneglebakken, 5, 7.
 Snogedyssen, 86.
 Snogegaarden, 13, 86.
 Social-Demokraten, 44, 46.
 Sofienholm, 243.
 Sognefogedgaard, 270.
 Soigen, Jens, materialsmed, 200.
 Sokkelund herred, 110, 198, 200, 203.
 Sokkelund herreds rettersted, 214.
 Sokkelund herredsting, 193.
 Solbakke, 256, 257.
 Solberg, 262.
 Solingen, 255.
 Sonne, landbrugskandidat, 17.
 Sophie, Caroline, fyrstinde, 181.
 Sorgenfri, 18, 25, 31, 54, 56, 71, 86, 102, 117, 123, 173, 181, 231, 232, 233, 235, 243.

- Sorgenfrigaard, 32, 36.
 Sorgenfri sidevej, 229.
 Sorgenfri skov, 22, 27, 55, 56, 232, 234.
 Sorgenfri slotshave, 63, 105, 146, 147.
 Sorgenfri station, 97, 244.
 Sorø, 75.
 Spanien, 81, 101.
 Spillemand, Sidsel Michel, 206, 207.
 Spillemand, Lorenz, 204.
 Spillemand, Poul, 163.
 Spurveskjul, 102.
 Stampen, 82, 253, 254.
 Statens museum for kunst, 49.
 Steensmarck, Hans Andersen, 58, 59, 61.
 Steenstrup, J., professor, 133.
 Stenalderen, 74, 80, 109, 114, 121, 134, 150, 154.
 Stengærde, 84.
 Stenhuggergaarden, 208.
 Stenhuggerskoven, 173.
 Stenrødgaard, 40, 76, 86.
 Sthær, restauratør, 22, 23.
 Stine, vaskekone, 58.
 Stokkerup, 104, 155, 165, 166, 167, 169, 170, 171, 172, 173, 175, 195, 203, 204, 207, 210, 245, 246, 263.
 Stokkerupkæret, 104.
 „Store kro“, 53—58, 61.
 St. Pederstræde, 188.
 Strandmøllen, 104.
 Strandvejen, 50.
 Strunk, Adolph, assistent, 125, 128, 138, 140.
 Stuckenberg, Viggo, 240.
 Stude, 172, 200, 207.
 Sundhedskommissionen, 230.
 Svend, Adam, 58, 60.
 Svend, Christian, skomager, 58, 59.
 Svend, Erik, 58, 59.
 Svend, Mads, møller, 58.
 Svendsen, Peder, skomager, 195, 196.
 Svenskekrigen 165—169, 173—176, 199, 245, 264.
 Sverige, 75, 90, 148, 219, 255.
 Svin, 171, 172, 200.
 Sydsjælland, 268.
 Sylvestersdatter, Anna, 200.
 Sylvestersdatter, Ellene, 200.
 Sylvestersdatter, Karen, 200.
 Sylvestersdatter, Maren, 200.
 Sylvestersdatter, Sophie, 200.
 Sylvestersdatter, Valborg, 200, 204.
 Sylvestersen, Hans, 200, 204.
 Sylvestersen, Niels, 199, 200, 204.
 Sølevig, 12.
 Søborggaard, 12, 13.
 Søborghus kro, 37, 38.
 Søgaard, 270.
 Søholm, 77.
 Sølfester, 218.
 Søllerød, 12, 27, 44, 46, 50, 230, 243, 250, 263, 270.
 Søllerød sogneraad, 46.
 „Sønderborg“, handelskompagniets skib, 180.
 Søpromenaden, 50, 230.
 Sørensen, Jørgen, 37.
 Sørensen, Knud, vinhandler, 181.
 Sørensen, Laurids, husmand, 214, 215.
 Sørensen, Maren Laurids, 214, 215.
 Sørensen, Maren Peder, 207.
 Sørensen, Peder, møller, 163, 165, 199, 206, 208, 209, 210.
 Sørensen, Peter, 37, 38.
 Søren Willumsensvej, 274.
 Taarbæk, 26, 47, 50, 72, 256.
 Taarbæk havn, 78, 236.
 Taarbæk hotel, 77.
 Taarnby, 203.
 Taarup, 182.
 Tanais, 119.
 Tandrup, A. C., 161, 177, 245, 251.
 Teglgård, 12.
 Teknisk skole, 250.
 Thiset, Anders, arkivar, 260.
 Thomisdatter, Mette, 205.
 Thommesen, Povl, herredsfoged, 198.
 Thomsen, Chr. J., 105, 124, 125, 128, 134, 138.
 Thorkildsen, Thord, 215, 216.
 Thornam, Marie, frk., 20.
 Thorslunde, 166.
 Thullesen, 12.
 Tietgen, C. F., 177.
 Tingstedet, 82, 198.

- Tisvilde, 21.
 Toft, Alfred, komponist, 19.
 Toftebæksvej, 37, 38, 39.
 Tommesen, Johan, klejnsmed, 204.
 Torkelsen, Niels, 203.
 Torm, Kirsten Jensdatter, 179.
 Tove, 260, 261, 262.
 Trampe, greve, 22, 23, 123, 124, 126, 234.
 Trepanation, 122, 123.
 Troldehøj, 265, 275.
 Trudsen, Jens, 204.
 Trundholm, 150.
 Tryde, gaardejer, 22.
 Tryde, familien, 265.
 Trydes krat, 265, 269, 275.
 Trørød, 104.
 Tulin, 182.
 Tutein, 3, 7, 243.
 Tuxen, Jørgen, 34.
 Tuxen, Lorentz, ridefoged, 176.
 Tybjerg sogn, 37.
 Tyskland, 88, 255.

 Udsæd, 170, 171.
 Uldall, Kaj, overinspektør, 251.
 Ulvedalene, 73, 155.
 Ulrikkenborg, 11, 22, 29, 36, 48.
 Unsgaard, landinspektør, 221.
 Upplands regiment, 175.
 Urban III, pave, 262.
 Utterslev, 197, 198, 262.

 Valby, 262.
 Valdemar Atterdag, 261, 263.
 Valdemar den Store, 261, 262.
 Valentin, Hans, 203, 205.
 Vallentins, Anna 201, 205.
 Vallensbæk, 200.
 „Vandløse“, 269.
 Vangede, 13, 16, 34, 40, 86, 203, 268.
 Wankel, 123.
 Vanløse, 262.
 Vartov, 5.
 Vedbæk, 50, 195.
 Verner, Jørgen, tømmersmand, 208.
 Werner, overretssagfører, 243.
 Westerby, Erik, 79.
 Vestindien, 3.

 Weydemann, procurator, 223, 224.
 Viffue mølle, 194.
 Vigerslev, 262.
 Vilhelminelyst, 3, 31, 227, 231, 232.
 Vilhelmshaab, 13.
 Villads, 203.
 Wilmann, J., 42—52, 241, 242, 251.
 Wilmann, Preben, 42—52, 229, 238.
 Vilster, advokat, 223, 224.
 Winberg, Peiter, 204.
 Wind, Niels, 209.
 Vintappergaarden, 25.
 Winther, Chr., 97, 240.
 Virum, 22, 38, 47, 72, 102, 154, 155, 161,
 164—167, 169—176, 195, 200, 203, 204,
 208, 211, 213, 214, 216, 262, 263, 271.
 Virum bymark, 144.
 Virum skov, 196.
 Volgafoden, 88.
 Vor frelsers kirke, 179.
 Worm, Johan Knudsen, 200.
 Worm, Kirsten, 58, 60.
 Vosbein, Hans Christian, proprietær, 41.
 Voss, enkefru, 233.
 Værløse, 27.
 Væver, Mette Kirstine, 58, 60.
 Væver, Mogens, 58, 60.
 Vævers, Margrethe Thomas, 210.

 Zahles skole, 4.
 Zandersen, Anders, herredsmænd, 198.
 Zangenberg, arkitekt, 243, 246, 247.
 Zartmann, Wanda, 15.

 Ægter (pligtkørsler), 166, 167.
 Øksneskat, 164.
 Øresund, 72, 78, 104, 154, 219.
 Ørholm, 42, 50, 153, 239, 263—268, 270.
 Ørholm bondegaard, 22.
 Ørholmgaards marker, 75.
 Ørholm mølle, 243, 244, 264.
 Ørholm papirfabrik, 42.
 Ørholmparken, 275.
 Østergaard, 270.
 Østergade, 254.
 Østerport, 200.
 Østersøen, 82, 90.
 Øverød, 12.

Historisk-topografisk Selskab har tidligere udgivet:

- V. Fraas: Skoleforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune gennem Tiderne (1929). — (Pris 1 Kr.)
- Lyngby-Bogen 1933, der bl. a. indeholder Bidrag af Gyrithe Lemche: Rundskue fra Kirkebakken 1810. — J. Rambøll: Frederiksdal omkring 1735. — C. V. Otterstrøm: Hulsø og de gamle Karpedamme. — (Udsolgt.)
- 1934, der bl. a. indeholder: Gyrithe Lemche: Den bernstorffske Vennekreds i Lyngby. — J. Rambøll: De Virum Bønder paa Kristian den Fjerdes Tid. — (Pris 2½ Kr.)
- 1935, bl. a.: J. A. C. Rastrup: Byggeforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune efter 1870. — Johan Lemche Under Sorgenfris Enemærker. — (Pris 2½ Kr.)
- 1937, bl. a.: A. C. Tandrup: By og Bol. — Johan Lemche: Lyngby By's Bondejord paa Udskiftningens Tid. Fra Udskiftningen af Lyngby Bondejord i Aaret 1777. — (Pris 2½ Kr.)
- 1939, C. M. Smidt: Kirkens Historie. — H. A. Rosendal: Kirkens Præster. — (Pris 2½ Kr.)
- 1941, W. Marstrand: Kongens Lyngby. — (Udsolgt.)
- 1943, A. C. Tandrup: Det kommunale Styre i Lyngby-Taarbæk Kommune 1842—1892. — (Pris 5 Kr.)
- 1946, bl. a.: J. A. C. Rastrup: Gyrithe Lemche. — Johan Lemche: «Minderuner». — Georg Lehwald, Ulrikkenborg: Spredte Erindringer fra min Ungdom. — H. V. Rygner: De gamle Gaarde i Lyngby. — Preben Wilmann: Johan Wilmann. — Johan Lemche: Omkring «Store Kro» i Kongens Lyngby. — (Pris 4 Kr.)
- 1948, P. V. Glob: Oldtidsminder i Kongens Lyngby og Dyrehaven (Pris 5 Kr.)
- 1949, A. C. Tandrup: Lyngby Sogn i Modgangs Dage. — Aage Dannemand Jensen: Af Vinhandler H. B. Ellers «Tildragelser». — Valdemar Møller: Fra Thingbøger og Kirkebøger for Lyngby Sogn 1633—1670. — Johan Lemche: Da Eremitagen var i Farezonen. — Samme: Minderuner II.— Gyrithe Lemche: 2 Lyngby Digte. (Pris 5 Kr.)
- Sagregister til Lyngby-Bogen 1933—39. — (Pris 1 Kr.)
- Kongens Lyngby, Billedhefte (1936). — (Udsolgt.)
- Dyrehaven. Fra Ismark til Naturpark (1938). — (Pris 3 Kr.)
- S. Kaulberg: Mølleaaen og dens Søer (1944). — (Pris 1 Kr.)
- Hjemstavnsbog for Lyngby-Taarbæk Kommune. I. Del: Jens A. Weile: Overfladeformer og Jordbund. Planter og Dyr. (1944). — (Pris 2 Kr.)
- Særtryk af Beskrivelse af Gentoftte, Lyngby og Søllerød Kirker. (Pris 2½ Kr.)
- Aage Bertelsen: «Oktober 43» (1953). — (Pris 10 Kr.)

Endvidere er Selskabet i Besiddelse af et Antal af Dr. Ejler Nystrøms Bog «Lyngby Sogn i Fortid og Nutid», som Medlemmerne kan købe for 9 Kr.

Selskabets Medlemmer kan ved Henvendelse paa Lyngby Bibliotek erholde ovennævnte Skrifter til de anførte Priser.